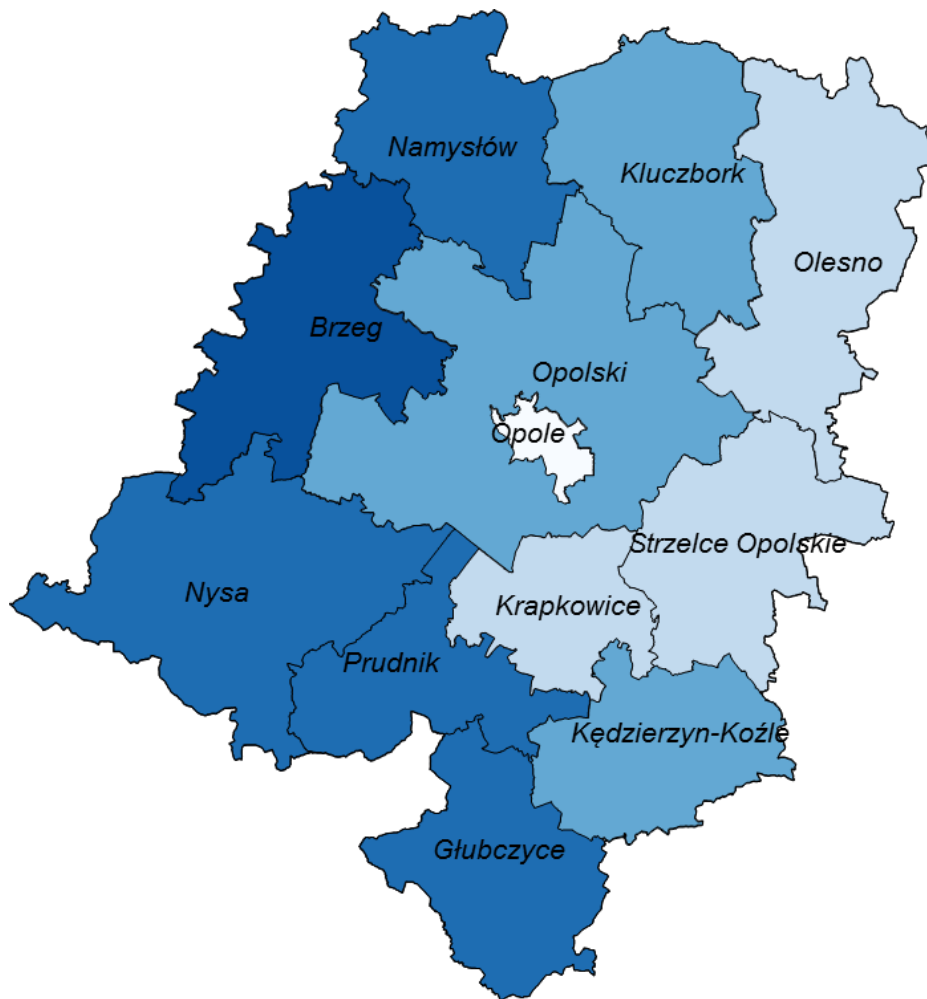


ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2021 ROKU



Analizę opracował:

Wydział Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

Niniejsza analiza przedstawia charakterystykę ogólnych zjawisk i tendencji zachodzących na rynku pracy województwa opolskiego w 2021 roku. W opracowaniu wykorzystano dane statystyczne pochodzące z obowiązującej sprawozdawczości rynku pracy realizowanej w ramach statystyki publicznej dotyczącej rynku pracy i diagnozy zjawiska bezrobocia .

Wykorzystano następujące sprawozdania MRiPS-01 za okres 2021 roku:

Załącznik 1, 3 oraz MRiPS-01 i MRiPS-02 - sprawozdanie o dochodach i wydatkach realizowanych w ramach Funduszu Pracy.

Celem uzupełnienia wiedzy dotyczącej regionalnego rynku pracy, w materiale wykorzystano również publikacje Urzędu Statystycznego w Opolu.

Przedruk analizy w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych w druku dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

Spis treści

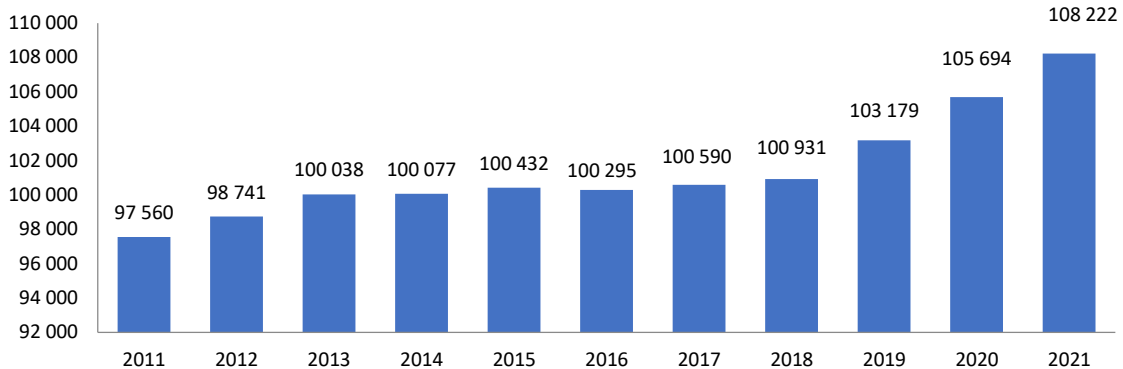
1. Sytuacja gospodarcza	4
1.1. Podmioty gospodarcze	4
1.2. Zatrudnienie	4
2. Sytuacja demograficzna	6
3. Wpływ epidemii Covid-19 na opolski rynek pracy.....	6
3.1. Bezrobocie rejestrowane	7
3.2. Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).....	9
3.3. Wyniki badania oceny koniunktury	10
3.4. Wsparcie firm dotkniętych skutkami epidemii Covid-19.....	11
4. Struktura bezrobocia	12
4.1. Zróżnicowanie terytorialne bezrobocia	12
4.2. Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy.....	13
4.3. Zmiany w bilansie bezrobocia.....	14
4.4. Aktywizacja osób bezrobotnych	16
4.5. Bezrobocie kobiet	17
4.6. Bezrobocie na wsi	17
4.7. Młodzież w wieku do 25 i do 30 lat	18
4.8. Bezrobotni według wieku	18
4.9. Bezrobotni według wykształcenia.....	19
4.10. Bezrobotni wg stażu pracy.....	20
4.11. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę oraz długotrwale bezrobotni	20
4.12. Bezrobotni według zawodów i specjalności	21
5. Oferty pracy	22
5.1. Oferty pracy według zawodów	23
5.2. Oferty pracy i aktywizacji według powiatów.....	24
6. Wydatki Funduszu Pracy w 2021 roku	25
7. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia w województwie opolskim.....	27
7.1. Regionalny Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia na 2021 rok	28
7.2. Działania wdrażające środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego	28
7.3. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu	29
8. Prognozy rynku pracy	32
9. Podsumowanie	35
Załącznik nr 1.....	37

1. Sytuacja gospodarcza

1.1. Podmioty gospodarcze

W grudniu 2021 roku na terenie województwa zarejestrowane były 108 222 podmioty gospodarcze i jest to najwyższy poziom odnotowany w latach 2011 – 2021.

Wykres 1. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON.



W porównaniu z rokiem 2020 na koniec 2021 r. przybyło 2 528 podmiotów (wzrost o 2,3%). Analizując różnicę w poszczególnych sekcjach PKD, wzrost liczby przedsiębiorstw nastąpił niemal we wszystkich obszarach, z czego największy w sekcjach: „Budownictwo” (o 726, tj. 4,4%), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (o 281, tj. 4,9%) oraz „Pozostała działalność usługowa” (o 25, tj. 3,4%).

Przyglądając się strukturze przedsiębiorczości na Opolszczyźnie w 2021 roku, warto wskazać, że koncentracja działalności następuje głównie w obrębie czterech sekcji gospodarki: „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych” (21%), „Budownictwo” (15%), „Przetwórstwo przemysłowe” (9%) oraz „Obsługa rynku nieruchomości” (8,6%). Ponadto podmioty gospodarcze w największej liczbie występują na obszarach dużych powiatów (Opole – 21% ogółu firm, powiat nyski – 13,6%, powiat opolski – 11,6%, powiat brzeski – 9,9%).

1.2. Zatrudnienie

Analizując wielkość zatrudnienia przy uwzględnieniu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, stwierdzić można wzrost liczby pracujących wg BAEL w IV kw. 2020 wobec IV kw. 2019 roku (o 2,9%) oraz wzrost współczynnika aktywności zawodowej w IV kwartale 2020 roku (o 2 p.p.) oraz wskaźnika zatrudnienia wobec analogicznego okresu 2019 roku. Od roku 2021 zmianie uległa metodologia BAEL, dlatego też porównywanie wartości z latami wcześniejszymi jest nieuprawnione. Wg nowej metodologii w III kwartale 2021 roku w województwie opolskim było 413 tysięcy osób pracujących oraz 294 tysiące osób biernych zawodowo. Wskaźnik zatrudnienia ukształtował się na poziomie 57,7%.

Tabela 1. Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności (wg BAEL).

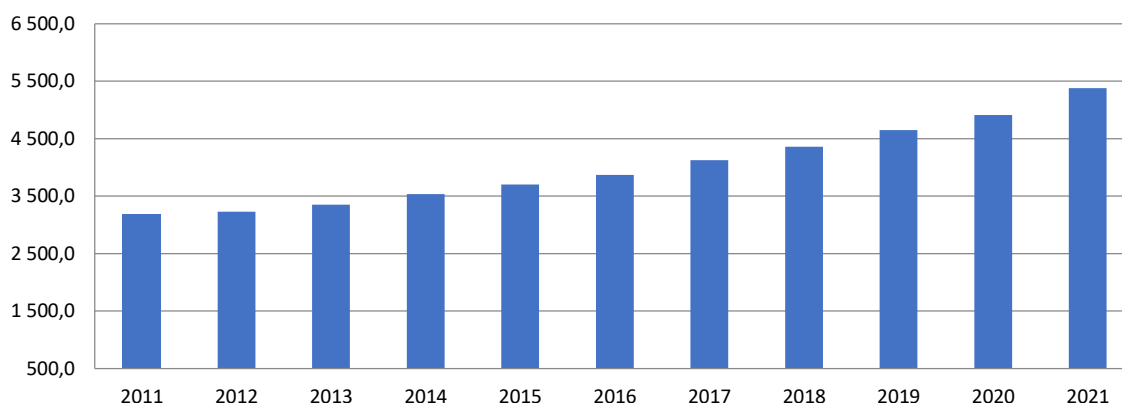
Okresy	Ludność w wieku 15 lat i więcej			Współczynnik aktywności zawodowej ¹	Wskaźnik zatrudnienia ²
	Ogółem	w tym			
		w tys. osób			%
III kwartał 2019	733	398	323	55,9	54,3
IV kwartał 2019	732	384	332	54,6	52,5
III kwartał 2020	731	387	329	55,0	52,9
IV kwartał 2020	730	395	324	55,6	54,1
Od 2021 roku zmiana metodologii GUS – brak możliwości porównywania danych z latami wcześniejszymi					
III kwartał 2021	716	413	294	58,9	57,7

O poziomie popytu na pracę poza płacami decyduje także stan koniunktury gospodarczej. Popyt na pracę jest zależny od popytu zgłaszanego na rynku towarowo-usługowym. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2021 roku wzrósł wobec roku 2020 o 5,1%.

Wśród innych zjawisk istotnych dla sytuacji gospodarczej w województwie w porównaniu z rokiem 2020 wymienić należy:

- wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – grudzień 2021 do poziomu 5 378,28, tj. więcej o 8,7% w porównaniu do wartości w roku 2020;
- wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu w całym 2021 roku (o 13,4%),
- wzrost wartości produkcji sprzedanej budowlano-montażowej w całym 2021 roku (o 25,3%),
- wzrost wartości sprzedaży detalicznej w całym 2021 roku (o 13,5%).

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2011 – 2021 (w PLN).



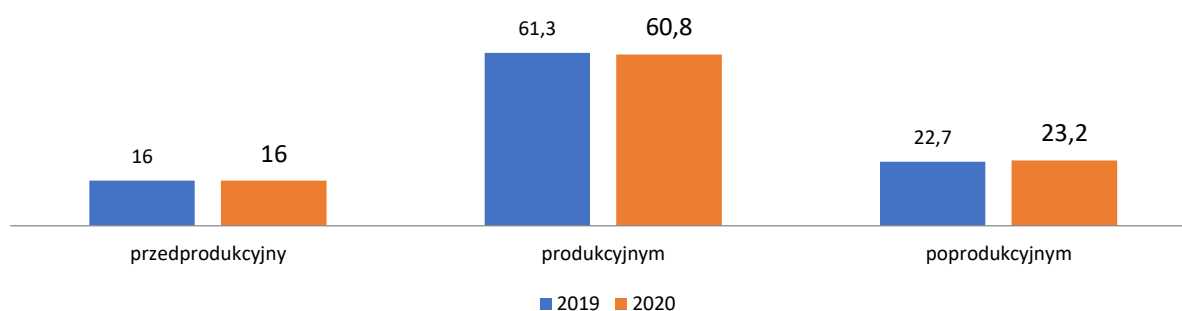
¹ Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

² Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

2. Sytuacja demograficzna

W 2020 r.³ w województwie opolskim mieszkało 976,7 tys. osób (-0,6% r/r), z czego większość stanowiły kobiety (504,7 tys. osób, tj. 51,7%) oraz mieszkańcy miast (519,1 tys. osób, tj. 53,1%). Analiza zmian, jakie zachodzą w obrębie ekonomicznych grup wieku ludności Opolszczyzny, wskazuje na spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym oraz znaczny wzrost osób reprezentujących ludność w wieku poprodukcyjnym. Postępuje zatem proces starzenia się społeczeństwa. Współczynnik dzietności w regionie w 2020 roku wyniósł 1,225 i nieznacznie obniżył się w porównaniu do roku poprzedniego (1,273 w 2019 roku).

Wykres 3. Zmiana udziału ludności wg ekonomicznych grup w 2018 i 2019 roku.



Depopulację wzmaga także od lat rejestrowane przez GUS ujemne saldo migracji zewnętrznej. Według danych tej instytucji w roku 2020 wyniosło ono w liczbach bezwzględnych 1 119 osoby (w roku 2019 – 1 452).

3. Wpływ epidemii Covid-19 na opolski rynek pracy

Tematem niniejszej części jest przedstawienie skutków epidemii Covid-19, które odbijają się na opolskim rynku pracy. Ocena następstw restrykcji sanitarnych oparta została na następujących źródłach danych:

- Statystyka bezrobocia rejestrowanego,
- Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny w odniesieniu do sytuacji w województwie opolskim
- Wyniki badania oceny koniunktury w sektorze przedsiębiorstw (firmy zatrudniające więcej niż 9 osób) prowadzonego przez GUS w odniesieniu do sytuacji w województwie opolskim,

Dla potrzeb analizy przyjęto założenie o konieczności porównania dwóch okresów czasu, tj. zbadania sytuacji w okresie od początku epidemii do końca 2020 roku w porównaniu do analogicznego okresu z roku 2019. Przyjęto przy tym, że dla potrzeb analizy bezrobocia rejestrowanego jest to okres pomiędzy kwietniem a grudniem. Wprowadzie pewne zmiany widoczne były już w marcu 2020 roku, jednak ze względu na sposób gromadzenia danych w ramach publicznej statystyki zdecydowano się na ilustrację, począwszy od początku miesiąca w pełni uznanego za „epidemiczny”. Mimo to wykresy zawierają dane prezentujące wybrane parametry w ciągu całego roku 2019 i 2020.

Jeżeli chodzi o wyniki BAEL, to analizę oparto na możliwie najbardziej aktualnych danych, którymi na chwilę sporządzenia analizy były te z okresu III kwartału lat 2019 i 2020. Z kolei badanie koniunktury uwzględnia najświeższe dane z grudnia 2019 i 2020 roku.

³ Dane za 2021 r. nie są jeszcze dostępne

3.1. Bezrobocie rejestrowane

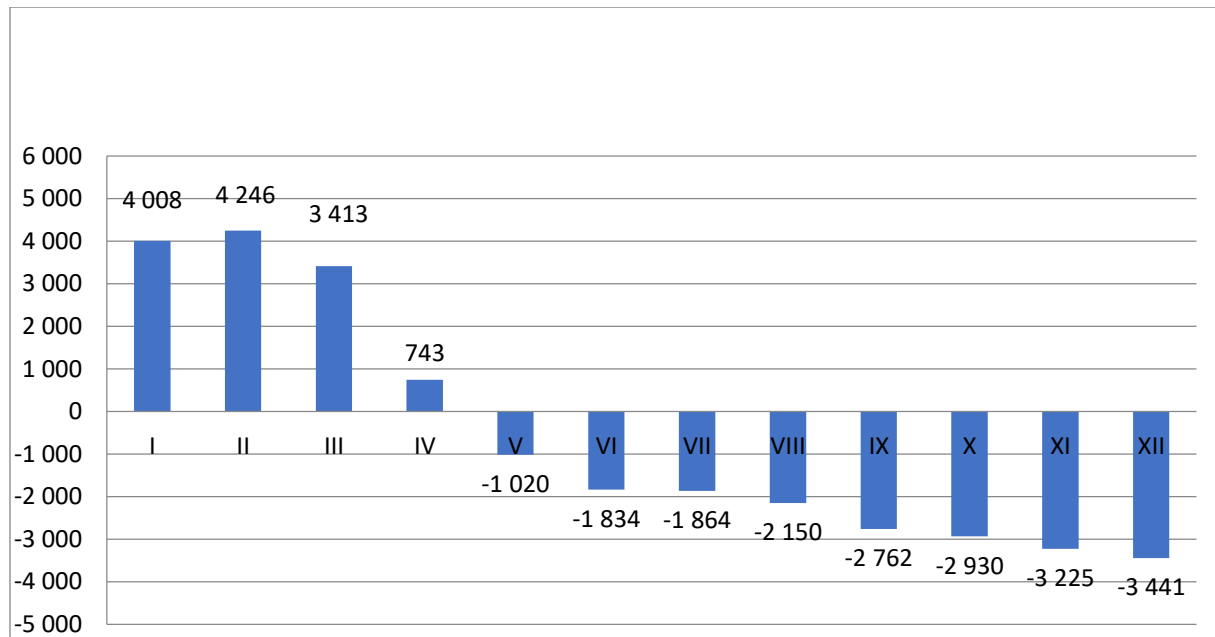
Na koniec 2021 roku w województwie opolskim zarejestrowanych było 21 535 osób bezrobotnych i liczba ta była niższa od stanu na koniec roku 2020 o 3 441 (spadek o 13,8%). Poniżej zaprezentowane zostały zmiany zachodzące w poziomie bezrobocia od roku 2011 do końca 2021 roku.

Tabela 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie opolskim – stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	Przyrost lub spadek do roku wcześniejszego	
		w liczbach	w %
2011	48 029	-746	-1,5
2012	51 775	3 746	7,8
2013	51 636	-139	-0,3
2014	42 361	-9 275	-18,0
2015	36 203	-6 158	-14,5
2016	32 419	-3 784	-10,5
2017	26 066	-6 353	-19,6
2018	22 663	-3 403	-13,1
2019	20 948	- 1 715	-7,6
2020	24 976	4 028	19,2
2021	21 535	- 3 441	- 13,8

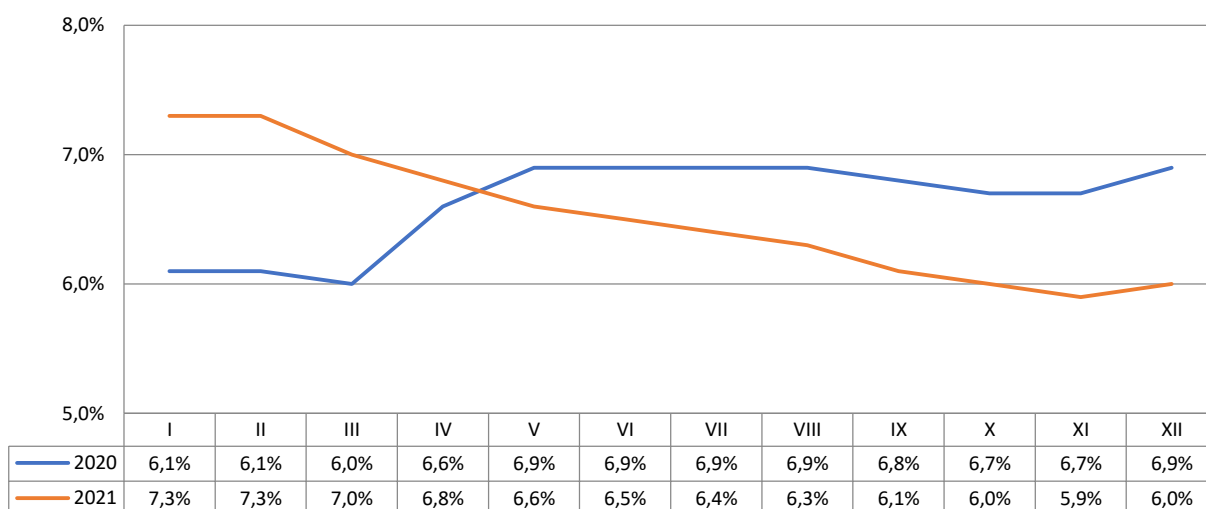
Dla zobrazowania zmian w poziomie bezrobocia na przestrzeni ubiegłego roku sporządzono wykres, gdzie punktem odniesienia jest stan z końca analogicznego okresu 2020 roku.

Wykres 4. Zmiany w poziomie bezrobocia na przestrzeni roku 2021 wobec analogicznych miesięcy 2020 roku



Począwszy od miesiąca kwietnia, sytuacja na rynku pracy zaczęła ulegać poprawie. Stopa bezrobocia sukcesywnie zaczęła obniżać się w kolejnych miesiącach, osiągając w listopadzie wysokość 5,9%. Następnie w grudniu wzrosła do poziomu 6,0%.

Wykres 5. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2020/2021



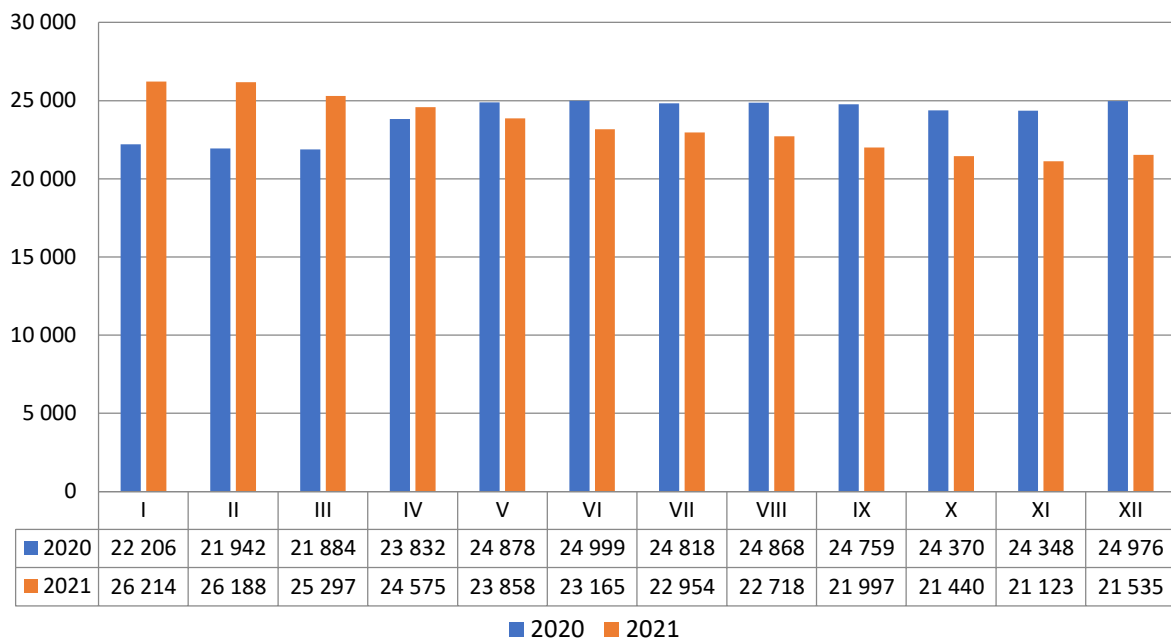
Rok 2021 upłynął pod znakiem trwającej epidemii choroby Covid-19, która wybuchła w Polsce w 2020 roku. Obostrzenia sanitarne wprowadzone w jej następstwie w bezpośredni sposób odbiły się na całej gospodarce, w tym na rynku pracy. Patrząc z perspektywy czasu i porównując do siebie analogiczne okresy w latach 2019-2021,⁴ zauważyć można, że wszystkie podstawowe parametry opisujące rynek pracy w województwie opolskim uległy pogorszeniu. Przykładowo w ciągu 2020 roku popyt na pracowników wyrażony liczbą zgłaszanych propozycji pracy do PUP zmniejszył się względem roku 2019 o 23%, a bezrobocie zwiększyło się o prawie 5%. W 2021 roku odnotowano natomiast wzrost popytu na pracę względem roku 2020 o 19%, jednak i tak był on niższy niż przed epidemią o 9%. Bezrobocie w okresie od kwietnia do grudnia 2021 raptownie spadło o 12%, jednak sytuacja nie wróciła do wartości sprzed epidemii. Liczba bezrobotnych na koniec 2021 roku osiągnęła 21 535 osób, podczas, gdy w końcu 2019 wyniosła 20 948, a w 2020 24 976 osób. Oznacza to spadek wartości względem końca 2020 o 14%, ale w dalszym ciągu jest to więcej o 3% w stosunku do grudnia 2019 roku.

Tabela 3. Zmiana parametrów rynku pracy w okresie I-XII 2019-2021

	Zmiana w latach		
	2020:2019	2021:2020	2021:2019
Oferty pracy (okres IV-XII)	-23%	19%	-9%
Liczba bezrobotnych (XII)	19%	-14%	3%
Stopa bezrobocia (XII)	1,1 p.p.	-0,9 p.p.	0,2 p.p.

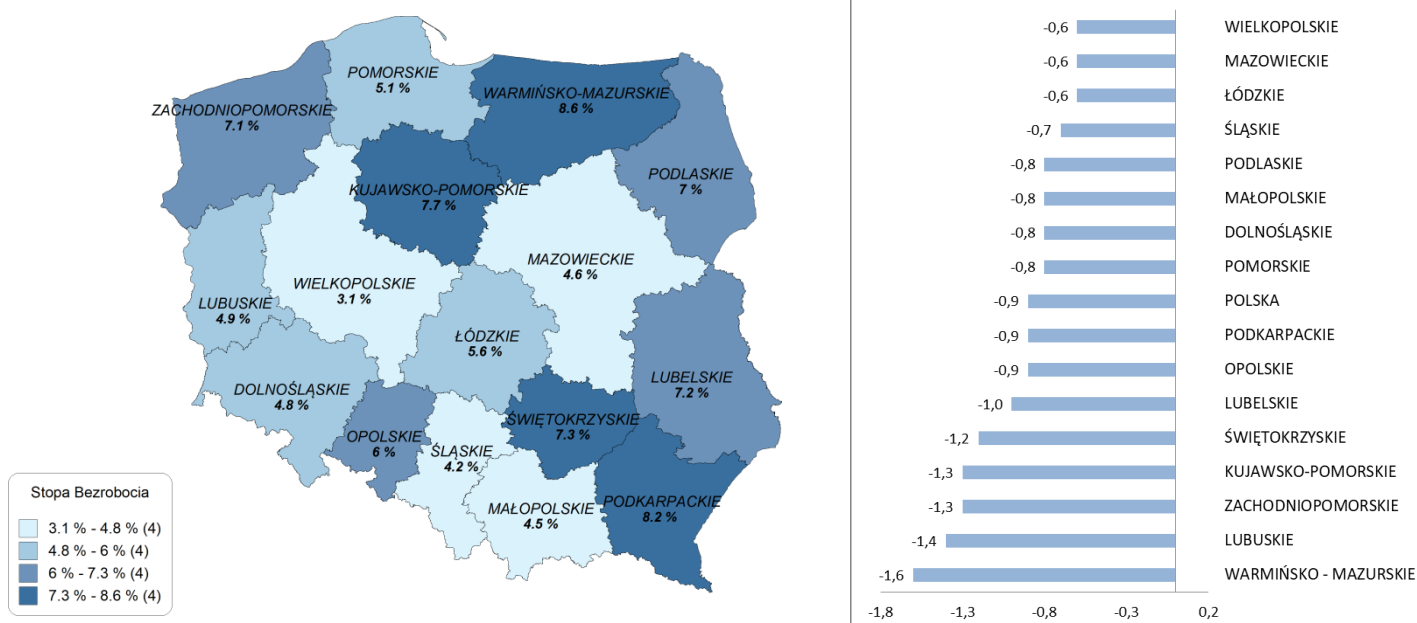
⁴ Analizę oparto na okresie od kwietnia do grudnia roku 2019 i 2020. Zdecydowano się na takie rozwiązanie, gdyż kwiecień był pierwszym miesiącem, który został uznany za całkowicie epidemiczny.

Wykres 6. Liczba bezrobotnych w latach 2020-2021



Wykres 7. Stopa bezrobocia oraz zmiana rok do roku według województw – stan na 31.12.2021 r.

POLSKA (5,4%)



3.2. Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)

Na skutki dla rynku pracy związane z epidemią Covid-19 spojrzeć można również z perspektywy wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny. Badanie to koncentruje się nie tylko na bezrobociu, ale także zatrudnieniu. Jego wyniki

oparte są na danych kwartalnych. Porównując ze sobą najbardziej aktualne dane tj. za III kwartał roku 2019 i 2020, zauważyć można pogorszenie się podstawowych parametrów rynku pracy.

Tabela 4. Podstawowe parametry rynku pracy w ramach BAEL dla województwa opolskiego

	III kwartał		Zmiana (r/r)	III kwartał (brak możliwości porównania z latami wcześniejszymi)
	2019	2020	wartość	2021
Pracujący (tys.)	398	387	-11 (2,8%)	413
Bierni (tys.)	323	329	6 (1,9%)	294
Bezrobotni (tys.)	13	15	2 (15,4%)	*
Wskaźnik zatrudnienia (%)	54,3	52,9	-1,4 p.p.	57,7
Stopa bezrobocia (%)	3,1	3,3	0,2 p.p.	*
Wskaźnik zatrudnienia (%)			Zmiana (p.p.)	III kwartał 2021
Kobiety	44,9	42,9	-2	49,9
Mężczyźni	64,3	63,9	-0,4	66,2
15-24	36,9	29,6	-7,3	31,6
25-34	82,8	75,2	-7,6	82,9
34-44	84	85,7	1,7	91,1
45-54	84,4	84,5	0,1	86,6
55+	24,4	25,2	0,8	28,9

*Parametry nie mogą być podane oraz oszacowane ze względu na zbyt niską liczbę zrealizowanych wywiadów, generującą zbyt duży błąd próby

Przede wszystkim liczba pracujących zmniejszyła się o 11 tysięcy osób, co stanowi spadek o 2,8% rok do roku. W tym samym czasie zwiększeniu uległa liczba osób biernych zawodowo (1,9%) oraz bezrobotnych (15,4% - BAEL przyjmuje inną definicję osoby bezrobotnej niż ma to miejsce w przypadku bezrobocia rejestrowanego). Odbiło się to na wzroście stopy bezrobocia (o 0,2 p.p.) oraz spadku wskaźnika zatrudnienia (1,4 p.p.). Innymi słowy, spadł odsetek liczby osób pracujących względem ogółu ludności aktywnej zawodowo.

Dekompozycja wskaźnika zatrudnienia z uwzględnieniem podstawowego zróżnicowania demograficznego wskazuje, że w największym stopniu skutki epidemii odczuły generalnie osoby w młodszym wieku. W przypadku grupy wiekowej 15-24 lata wskaźnik zatrudnienia spadł o 7,3 p.p. natomiast w grupie 25-34 lata o 7,6%. Zauważyć jednak można, że równolegle wzrost wskaźnika nastąpił w starszych grupach wieku.

Zróżnicowanie danych ze względu na płeć również wskazuje, że w trudniejszej sytuacji znalazły się kobiety niż mężczyźni. W ich przypadku nastąpił spadek wskaźnika o 2 p.p.

Od 2021 roku Główny Urząd Statystyczny prowadzi Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności przy wykorzystaniu innej metodologii, dlatego też parametry dla III kwartału 2021 roku, chociaż podane, nie mogą być porównywane z wartościami z lat wcześniejszych. W niniejszym opracowaniu mają charakter wyłącznie poglądowy.

3.3. Wyniki badania oceny koniunktury

Pomocnicze względem BAEL jest badanie koniunktury realizowane wśród przedsiębiorstw. Opiera się ono m.in. na wskaźniku ogólnego klimatu koniunktury, w ramach którego oceniana jest bieżąca oraz

przyszła sytuacja na rynkach. Nie jest to tożsame z rzeczywistymi trudnościami lub sukcesami w prowadzeniu działalności, ale odzwierciedla nastroje przedstawicieli poszczególnych gałęzi gospodarczych. Wyniki tego badania dla województwa opolskiego, biorąc pod uwagę sytuację w końcu grudnia 2021 roku, wskazują na generalną poprawę nastawienia przedsiębiorców względem roku 2020. Jednak w odniesieniu do stanu sprzed epidemii w dalszym ciągu obserwowane są krytyczne oceny działalności biznesowej.

W najtrudniejszej sytuacji jest przetwórstwo przemysłowe, które w odniesieniu do 2020 roku zanotowało najniższy wynik oceny koniunktury. Związane jest to prawdopodobnie z raptownym wzrostem cen energii elektrycznej oraz gazu, co znacząco wpływa na koszty produkcji. Z kolei na przeciwnym biegunie znajdują się podmioty zajmujące się gastronomią i zakwaterowaniem. W ich przypadku widoczny jest wzrost optymizmu, co łączyć należy z luzowaniem obostrzeń sanitarnych oraz spodziewanym popytem na ich usługi w związku z przerwą w edukacji na czas ferii zimowych.

Tabela 5. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury

	XII 2019	XII 2020	XII 2021	zmiana 2021:2020
Przetwórstwo przemysłowe	-1,1	2,1	-11,2	-13,3
Budownictwo	-13,1	-1,9	-3,0	-1,1
Handel hurtowy	11,2	-1,9	-1,1	0,8
Handel detaliczny	-17,8	-24,6	-12,6	12,0
Transport i gospodarka magazynowa	5,4	-34,7	-21,1	13,6
Zakwaterowanie i gastronomia	0	-19,1	25,2	44,3
Informacja i komunikacja	17,7	-46,7	-8,8	37,9

To samo badanie pozwala również na ocenę skutków epidemii Covid-19 z perspektywy doświadczanych trudności w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych. Możliwe jest to dzięki oszacowaniu odsetka firm twierdzących, że skutki epidemii zagrażają ich dalszemu istnieniu.

Tabela 6. Odsetek firm wskazujących na zagrożenie istnienia

	IV 2020	XII 2020	XII 2021	zmiana (p.p.)
Przetwórstwo przemysłowe	16,1	2,9	6,8	-9,3
Budownictwo	29,3	12,2	0	-29,3
Handel hurtowy	13,7	5,2	28,3	14,6
Handel detaliczny	29,6	4,5	9,2	-20,4
Usługi	29,4	12,8	4,8	-24,6

Widać, że znacząco zmniejszył się udział firm, które w epidemii widzą zagrożenie dla istnienia przedsiębiorstwa. Choć w każdym sektorze znajdują się podmioty wskazujące na taką sytuację, to jednak w perspektywie od kwietnia 2020 do grudnia 2021 roku ich odsetek zmniejszył się. Najkorzystniejsza sytuacja występuje w przypadku usług (przy jednocześnie bardzo dużej dynamice zmian), najtrudniejsza z kolei dotyczy handlu hurtowego, w przypadku którego obserwuje się również bardzo duży wzrost firm zagrożonych likwidacją.

3.4. Wsparcie firm dotkniętych skutkami epidemii Covid-19

W związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 Publiczne Służby Zatrudnienia realizowały działania związane z udzielaniem wsparcia przedsiębiorcom w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej.

Powiatowym urzędem pracy przyznano 106 mln złotych, które rozdysponowano na mikropożyczki, dofinansowanie do wynagrodzeń oraz pokrycie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i inne podmioty dotknięte kryzysem gospodarczym. Wojewódzki Urząd Pracy udzielił wsparcia w postaci pokrycia przedsiębiorcom i innym podmiotom części kosztów zatrudnienia pracowników w ramach form wsparcia finansowanych ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, przeznaczając na ten cel 105 mln złotych. Komplementarne formy pomocy świadczył Zakład Ubezpieczeń Społecznych (zwolnienie ze składek na ubezpieczenie społeczne), a ze środków regionalnych wsparcie udzielało także Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki i Opolski Fundusz Rozwoju.

4. Struktura bezrobocia

4.1. Zróżnicowanie terytorialne bezrobocia

Cechą endemiczną województwa opolskiego jest znaczne zróżnicowanie terytorialne bezrobocia. Na koniec grudnia 2021 roku stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach wahała się od 3,2% w Opolu do 8,6% w powiecie namysłowskim. Systematycznie analizowany poziom natężenia bezrobocia wskazuje, że od kilku lat najtrudniejsza sytuacja nadal występuje w powiatach: głubczyckim i prudnickim.

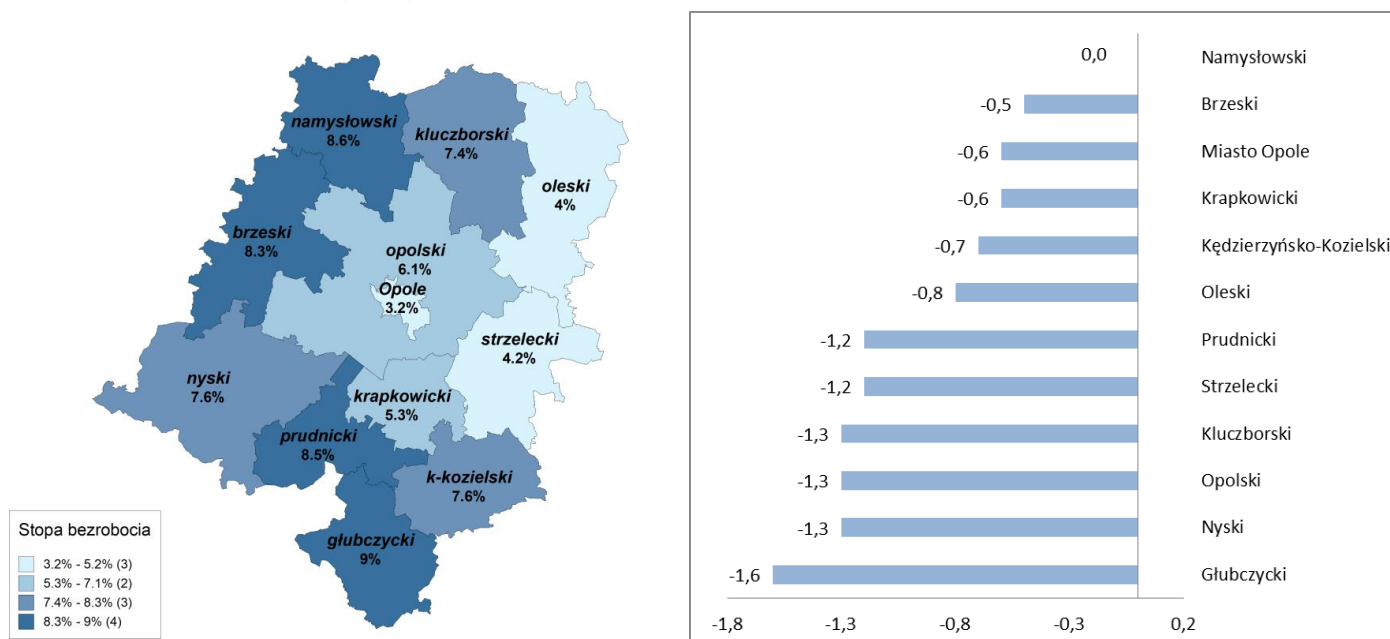
Tabela 7. Liczba, stopa oraz zmiana bezrobocia w 2021 roku

Powiaty	Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2021	Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2021	Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2020	Wzrost / spadek bezrobocia w porównaniu do końca grudnia 2020	Dynamika grudzień 2020= 100%
Brzeg	8,3	2 302	2 447	-145	94,1
Głubczyce	9	1 311	1 573	-262	83,3
Kędzierzyn-Koźle	7,6	2 497	2 758	-261	90,5
Kluczbork	7,4	1 500	1 765	-265	85,0
Krapkowice	5,3	1 408	1 569	-161	89,7
Namysłów	8,6	1 224	1 234	-10	99,2
Nysa	7,6	3 162	3 757	-595	84,2
Olesno	4	986	1 192	-206	82,7
Opole-Powiat	6,1	2 123	2 598	-475	81,7
Prudnik	8,5	1 451	1 676	-225	86,6
Strzelce Opolskie	4,2	1 101	1 431	-330	76,9
Opole-Miasto	3,2	2 470	2 976	-506	83,0
Województwo	6	21 535	24 976	-3 441	86,2

Ogólny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa widoczny był we wszystkich powiatach. Najwyższy odnotowano na obszarze powiatu nyskiego (o 595 osób) oraz w Opolu (o 506 osób). Największą dynamiką spadku charakteryzował się powiat strzelecki (23,1%).

Wykres 8. Stopa bezrobocia oraz zmiana (w p.p.) rok do roku w powiatach województwa opolskiego – stan na 31.12.2021 r.

WOJ. OPOLSKIE (6,0%)



4.2. Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy

W powiatowych urzędach pracy na terenie województwa opolskiego w okresie 2021 roku zarejestrowało się 1 238 osób, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy. Stanowiły one 4% nowo zarejestrowanych (w roku 2020 zarejestrowano 1 918 osób, co stanowiło 5,4%).

Tabela 8. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy według powiatów

Powiaty	napływ osób w 2021 r.	w % do ogółu bezrobotnych	stan osób na 31.12.2021 r.	w % do ogółu bezrobotnych
Województwo	1 238	4,0	853	4,0
1 Brzeg	224	6,3	140	6,1
2 Głubczyce	34	2,0	28	2,1
3 Kędzierzyn-Koźle	185	5,9	141	5,6
4 Kluczbork	67	3,3	51	3,4
5 Krapkowice	70	4,0	66	4,7
6 Namysłów	65	4,3	46	3,8
7 Nysa	176	3,5	110	3,5
8 Olesno	84	5,7	52	5,3
9 Opole - powiat	137	4,2	92	4,3

Powiaty		napływ osób w 2021 r.	w % do ogółu bezrobotnych	stan osób na 31.12.2021 r.	w % do ogółu bezrobotnych
10	Prudnik	58	2,6	51	3,5
11	Strzelce	12	0,6	8	0,7
12	Opole - miasto	126	3,5	68	2,8

W 2021 roku odnotowano spadek o 13,2% rejestracji bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali oraz spadek o 35,5% zwolnionych z przyczyn dot. pracodawcy, co może sygnalizować stabilizację na rynku pracy po znaczącym wzroście zwolnień w 2020 r. (o 31,8%).

4.3. Zmiany w bilansie bezrobocia

W 2021 roku liczba rejestracji bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 31 180 osób i było to o 4 439 osób mniej w porównaniu do 2020 roku. Tradycyjnie napływ bezrobotnych do rejestrów nasila się w II półroczu, co można było zaobserwować w analizowanym okresie.

Wśród nowo rejestrowanych bezrobotnych dominowały osoby powracające po raz kolejny do tego grona (80,5%) oraz poprzednio pracujące (90,2%). Istotną część nowych rejestracji stanowiły ponadto osoby, które ukończyły programy subsydiowane organizowane przez powiatowe urzędy pracy m.in.:

- po robotach publicznych – 97 (2020 rok – 73),
- po szkoleniach – 753 (2020 rok – 582),
- po stażach – 2 699 (2020 rok – 2 060),
- po pracach społecznie użytecznych – 861 (2020 rok – 881),
- po pracach interwencyjnych - 38 (2020 rok – 14).

W omawianym okresie 6 082 osoby (tj. 19,5% wszystkich rejestracji) zgłosiło się do urzędów pracy po raz pierwszy. Porównując te informacje z danymi za rok 2020, można zauważyć spadek tego wskaźnika o 0,7 p.p.

W ciągu całego 2021 roku pracownicy powiatowych urzędów pracy dokonali 34 621 wyłączeń z ewidencji bezrobocia i jest to o 3 030 więcej niż w roku wcześniejszym. Głównym powodem wyrejestrowań były podjęcia pracy, które w omawianym okresie stanowiły 60,2% odpływu (rok wcześniej 62,9%). W liczbach bezwzględnych wyłączenia z ewidencji z tytułu podjęcia pracy wyniosły 20 846 i na tle roku 2020 było to o 971 więcej.

Pewien udział w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji z tytułu podjęcia pracy stanowi zatrudnienie subsydiowane, które w 2021 roku wyniosło 3 342 (o 702 więcej niż w 2020 roku), w tym:

- prace interwencyjne: 690 (w 2020 r. 478);
- roboty publiczne: 579 (w 2020 r. 492);
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej: 869 (w 2020 r. 716);
- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia: 718 (w 2020 r. 524);
- bony na zasiedlenie: 173 (w 2020 r. 146);
- bony zatrudnieniowe: 116 (w 2020 r. 81);
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie osoby powyżej 50 roku życia 69 (w 2020 r. 65);

- inne⁵: 125 (w 2020 r. 138).

Ponadto w omawianym okresie bezrobotnym wydano 3 660 skierowań na szkolenia lub na staż. Było to o 303 więcej niż w 2020 roku.

Tradycyjnie znaczny udział wyrejestrowań stanowiły te z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. W roku 2020 ich liczba wyniosła 2 779 (8,8% odpływu), jednak w roku 2021 znacząco wzrosła do poziomu 3 633 (10,6%). Oprócz tego 1 405 zdarzeń dotyczyło dobrowolnych rezygnacji ze statusu osoby bezrobotnej (2020 rok – 1 942).

Tabela 9. Wielkość napływu i odpływu, podjęć pracy oraz wskaźnika płynności w poszczególnych powiatach w 2021 roku

Powiaty	Napływ bezrobotnych	Odpływ bezrobotnych	Podjęcia pracy	Wskaźnik płynności rynku pracy w %
OGÓŁEM	31 180	34 621	20 846	66,9
Brzeg	3 548	3 693	2 232	62,9
Głubczyce	1 726	1 988	1 029	59,6
Kędzierzyn-Koźle	3 125	3 386	1 989	63,6
Kluczbork	2 031	2 296	1 316	64,8
Krapkowice	1 765	1 926	1 246	70,6
Namysłów	1 518	1 528	977	64,4
Nysa	5 030	5 625	3 498	69,5
Olesno	1 463	1 669	1 043	71,3
Opole-Powiat	3 234	3 709	2 093	64,7
Prudnik	2 214	2 439	1 424	64,3
Strzelce Opolskie	1 941	2 271	1 474	75,9
Opole-Miasto	3 585	4 091	2 525	70,4

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym, do liczby nowo zarejestrowanych w tym okresie) za 2021 rok ukształtował się na poziomie 66,9% i jest to wzrost (o 11,1 p.p.) wobec 2020 roku. Warto zauważyć, że pod względem wysokości tego wskaźnika miejsce w czołówce zajęły powiaty: strzelecki i oleski.

Zgodnie z poniższymi danymi największy udział w odpływie należy wiązać z podejmowaniem pracy niesubsydiowanej. Na drugim miejscu znajduje się aktywizacja (13,7%), w ramach której realizowane są szkolenia, staże, oraz prace społecznie użyteczne. W dalszej kolejności znajdują się wyłączenia z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy (10,5%), a także podjęcie pracy o charakterze subsydiowanym (9,7%). Są to wszystkie formy pracy związane z wykorzystaniem środków publicznych, m.in.: dotacje, refundacje, bony zatrudnieniowe i bony na zasiedlenie.

⁵ Kategoria inne zawiera m.in.: refundację kosztów poniesionych na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne za zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia.

Tabela 10. Odpływ i udział bezrobotnych w strukturze wyrejestrowań w 2021 roku

	odpływ	udział (w %)
praca niesubsydiowana	17 504	50,6
praca subsydiowana	3 342	9,7
aktywizacja	4 737	13,7
odmowa proponowanego wsparcia/profilowania	393	1,1
niepotwierdzenie gotowości	3 633	10,5
dobrowolna rezygnacja	1 405	4,1
podjęcie nauki	96	0,3
osiągnięcie wieku emerytalnego/świadczeń emerytalno-rentowych	1 184	3,4
inne	2 327	6,7

4.4. Aktywizacja osób bezrobotnych

Wśród aktywnych form zatrudnienia najbardziej popularne były staże oraz prace społecznie użyteczne. W 2021 roku bezrobotni nie byli z kolei zainteresowani świadczeniami aktywizacyjnymi, grantami na telepracę oraz refundacjami składek na ubezpieczenie społeczne.

Tabela 11. Aktywne formy wsparcia bezrobotnych w 2021 roku

	prace interwencyjne	roboty publiczne	dotacje	refundacje kosztów zatrudnienia	bon na zasiedlenie	bon zatrudnieniowy	szkolenie	staż	dofinansowanie wynagrodzenia zatrudnienie osób powyżej 50 roku	świadczenie aktywizacyjne	grant na telepracę	refundacje składek na ubezpieczenia społeczne	prace społecznie użyteczne
Brzeg	44	44	93	96	9	1	63	407	7	0	0	0	18
Głubczyce	35	80	49	70	23	0	24	130	0	0	0	0	65
Kędzierzyn-Koźle	32	1	94	42	24	0	48	387	0	0	0	0	82
Kluczbork	44	50	41	48	6	0	23	330	6	0	0	0	0
Krapkowice	15	22	69	64	9	5	33	144	3	0	0	0	39
Namysłów	45	69	22	24	3	0	25	211	0	0	0	0	0
Nysa	120	211	103	146	18	5	86	395	25	0	0	0	37
Olesno	63	27	58	40	21	0	23	127	4	0	0	0	12
Opole-Powiat	47	30	122	57	13	48	183	227	6	0	0	0	462
Prudnik	140	28	56	45	15	18	45	177	1	0	0	0	58
Strzelce Opolskie	70	5	65	48	0	0	25	116	4	0	0	0	97
Opole-Miasto	35	12	97	38	32	39	157	274	13	0	0	0	207
Województwo	690	579	869	718	173	116	735	2 925	69	0	0	0	1 077

4.5. Bezrobocie kobiet

W końcu grudnia 2021 roku większość wśród ogółu bezrobotnych stanowiły kobiety: 12 218 osób (o 1 597 mniej niż na koniec 2020 r.), których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w naszym regionie wyniósł 56,7% (więcej o 1,4 p.p. niż w grudniu 2020 roku). Podobnie jak w roku ubiegłym najwyższy odsetek bezrobotnych kobiet rejestrujemy w powiecie krapkowickim (64,1%), natomiast najniższy w Opolu (52,6), powiecie opolskim (52,8) i Nysie (53,4%).

Wśród osób nowo zarejestrowanych w trakcie roku populacja bezrobotnych kobiet wyniosła 16 076 (o 1 664 mniej niż w 2020 roku), co stanowiło 51,5% ogółu. Natomiast z ewidencji wyłączono 17 673 kobiety, tj. 51% wszystkich wyrejestrowań. Wśród kobiet odnotowano również najwyższy wskaźnik płynności rynku pracy (na poziomie 69,4%), który jest wyższy od wskaźnika ogółu bezrobotnych o 2,5 p.p. oraz od wskaźnika dla mężczyzn o 5,3 p.p. Wysoki wskaźnik płynności rynku pracy wśród kobiet jest związany z przewagą kobiet wśród osób podejmujących zatrudnienie. Z kolei mężczyźni stanowią większość wśród ogółu wyrejestrowań oraz podejmujących zatrudnienie w miesiącach letnich, kiedy ruszają prace sezonowe i budowlane. Pewne branże charakteryzują się przewagą jednej z płci wśród pracowników i tak: w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, transporcie większy jest udział mężczyzn, natomiast kobiety przeważają wśród pracowników w branży: handlu hurtowego i detalicznego, gastronomii, edukacji, opiece zdrowotnej oraz finansowo ubezpieczeniowej. Sytuacja ta bezpośrednio przekłada się na przewagę udziału określonej płci w rejestracji bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali we wskazanych sektorach.

4.6. Bezrobocie na wsi

W dniu 31 grudnia 2021 roku w urzędach pracy na Opolszczyźnie było zarejestrowanych 9 751 osób zamieszkałych na terenach wiejskich (o 1 334 mniej niż na koniec 2020 r.). Stanowiły one 45,3% wszystkich bezrobotnych. Jest to zbliżona wartość do tej z końca grudnia 2020 roku (44,4%). Na koniec 2021 roku najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich (1 734 osób) oraz największy udział mieszkańców wsi (81,7%), odnotowano w powiecie opolskim ziemskim, natomiast najmniejszym udziałem mieszkańców wsi do ogółu charakteryzował się powiat kędzierzyński – kozielski (34,2%).

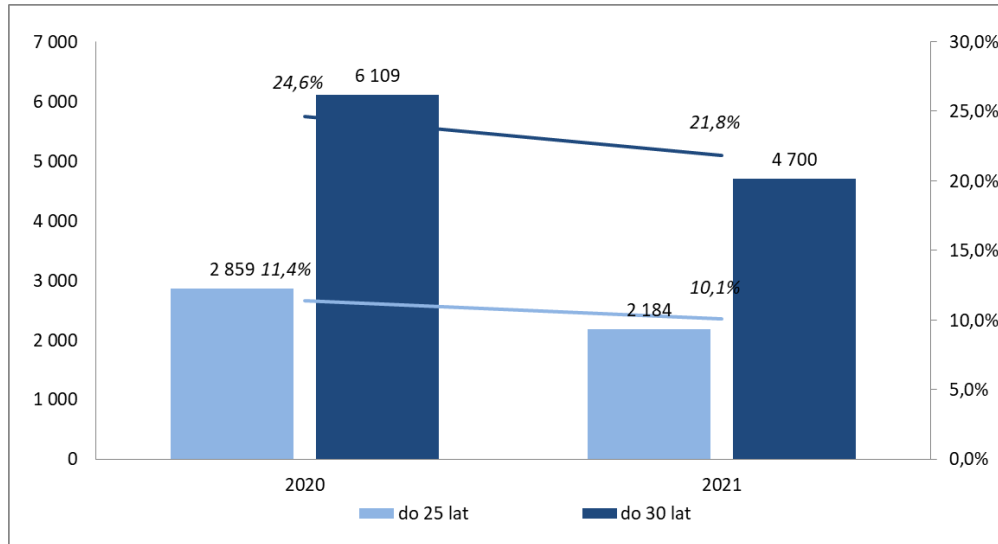
Tabela 12. Bezrobocie na wsi wg powiatowych urzędów pracy – stan na dzień 31 grudnia 2021 roku

Powiaty	Bezrobotni mieszkańcy wsi	
	w liczbach	w % do ogółu bezrobotnych
OGÓŁEM	9 751	45,3
Brzeg	1 018	44,2
Głubczyce	655	50,0
Kędzierzyn-Koźle	855	34,2
Kluczbork	750	50,0
Krapkowice	610	43,3
Namysłów	787	64,3
Nysa	1 598	50,5
Olesno	664	67,3
Opole-powiat	1 734	81,7
Prudnik	525	36,2
Strzelce Opolskie	555	50,4
Opole-Miasto	0	0

4.7. Młodzież w wieku do 25 i do 30 lat

Na koniec 2021 roku w urzędach pracy Opolszczyzny zarejestrowanych było 4 700 osób do 30 roku życia (o 1 409 osób mniej niż w grudniu 2020). Stanowiły one 21,8% wszystkich zewidencjonowanych bezrobotnych. Wśród tej grupy 2 184 osób (10,1% ogółu) to młodzież w wieku 18 – 24 lata (o 675 osób mniej niż w grudniu 2020).

Wykres 9. Liczba bezrobotnych w wieku do 25 i 30 lat na koniec 2020 i 2021 roku

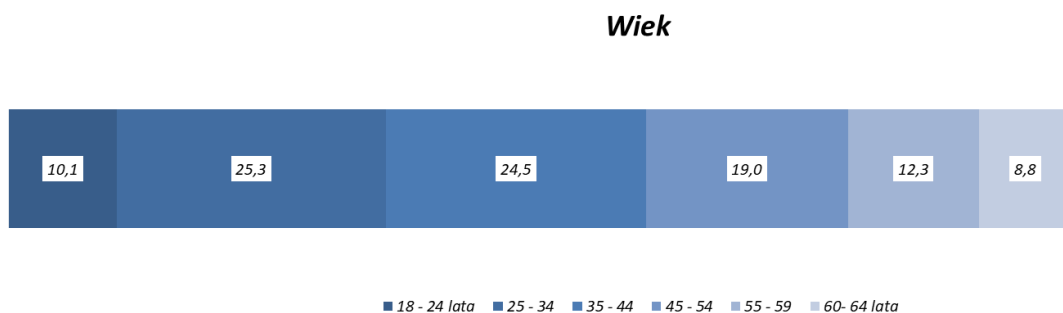


W trakcie analizowanego roku zarejestrowano w sumie 11 413 osób w wieku do 30 lat, z czego po raz pierwszy 4 102 czyli 35,9% ogółu rejestrujących się (37,2% w 2020 roku). Równoległe z ewidencji wykreślono 12 160 osób z tej kategorii, w tym 7 623 osoby z tytułu podjęcia pracy (tj. 62,7 % ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych; 65,2% w 2020 roku.). W tej grupie wiekowej odnotowano wzrost wskaźnika płynności rynku pracy o 8,6 p.p., z poziomu 58,2% w 2020 roku do 66,8%. Najpopularniejszym instrumentem rynku pracy wśród osób młodych od dłuższego czasu są staże. Jednocześnie w 2021 roku zarejestrowano w sumie 6 539 osób do 25 roku życia, z czego po raz pierwszy 3 060 czyli 46,8% ogółu rejestrujących się w tym wieku (48,8% w 2020 roku). Równoległe z ewidencji wykreślono 6 774 osoby, w tym 4 104 osoby z tytułu podjęcia pracy (tj. 60,6% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych; 62,7% w 2020 roku.). Wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie wiekowej wyniósł 62,8%, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2019 o 10,6 p.p.

4.8. Bezrobotni według wieku

W końcu IV kwartału 2021 roku najwięcej bezrobotnych znajdowało się w przedziale wiekowym 25-34 lata (25,3%). Duży odsetek stanowią również osoby w wieku 35-44 lata (24,5% ogółu). Łącznie te dwie grupy stanowią niemal połowę wszystkich zarejestrowanych (49,8%). Najmniejszy procentowy udział w bezrobociu reprezentują bezrobotni w wieku 60-64 lata oraz 18-24 lata, tj. odpowiednio 8,8% i 10,1%.

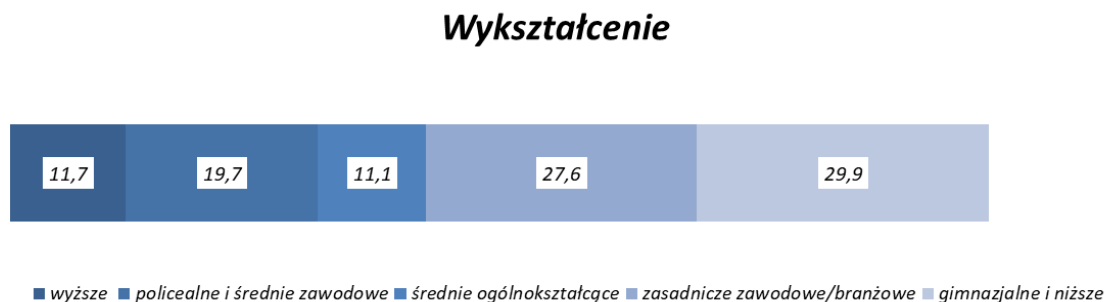
Wykres 10. Bezrobotni wg wieku



4.9. Bezrobotni według wykształcenia

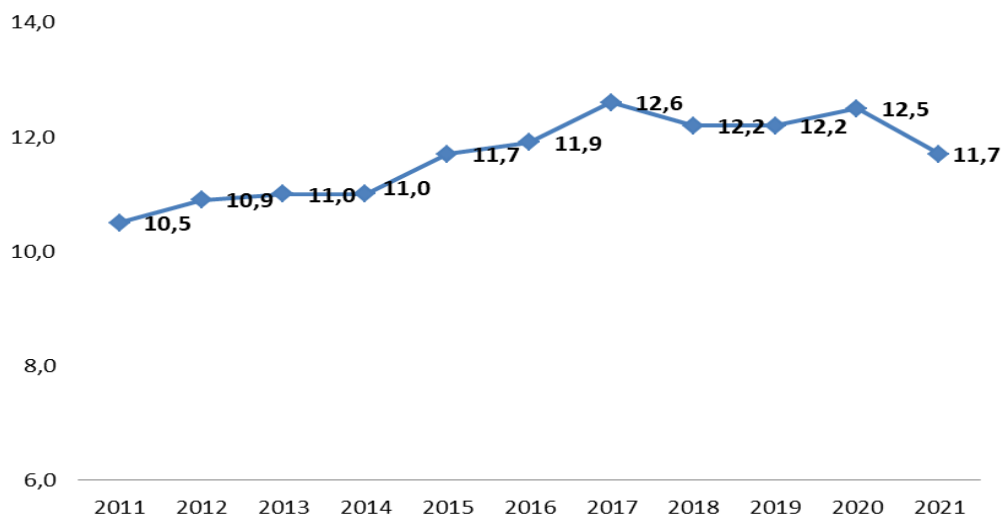
Zdecydowana większość bezrobotnych w województwie to osoby o najniższym wykształceniu: zawodowym/branżowym oraz gimnazjalnym i niższym. Łącznie obejmują oni 57,5% wszystkich zarejestrowanych. Spośród wyszczególnionych kategorii najmniej bezrobotnych posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące (11,1%) oraz wyższe (11,7%).

Wykres 11. Bezrobotni wg wykształcenia



Od kilku lat udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym systematycznie wzrastał. W 2018 roku nastąpiło przełamanie tej tendencji i odnotowano lekki spadek, który utrzymał się do 2019 r. i wyniósł 12,2%. W 2020 roku wskaźnik ten wzrósł i wyniósł 12,5%. W analizowanym okresie ponownie odnotowano spadek względem roku poprzedniego o 0,8 p.p.

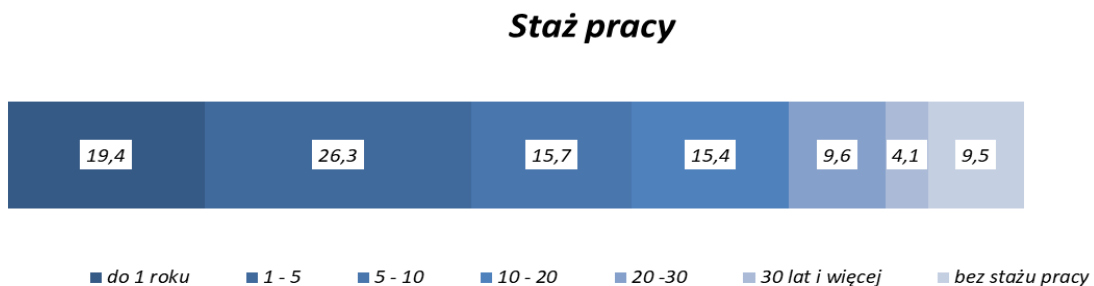
Wykres 12. Odsetek bezrobotnych z wyższym wykształceniem – stan na koniec 2011 r. – 2021 r.



4.10. Bezrobotni wg stażu pracy

Struktura bezrobocia według stażu pracy zarejestrowanych osób od kilku lat nie ulega znacznym wahaniom. Dane wskazują, iż najmniej narażone na bezrobocie są osoby najdłużej pracujące. Bezrobotnych zarejestrowanych z co najmniej 30 letnim stażem pracy jest zdecydowanie najmniej (4,1%). Również nieposiadający stażu pracy są w mniejszości wśród zarejestrowanych, stanowiąc 9,5%. Widać także, że w regionie najwięcej jest zarejestrowanych bezrobotnych ze stażem stosunkowo niewielkim – od 1 roku do 5 lat (26,3%). Pozostałe kategorie reprezentują mniej więcej równy udział.

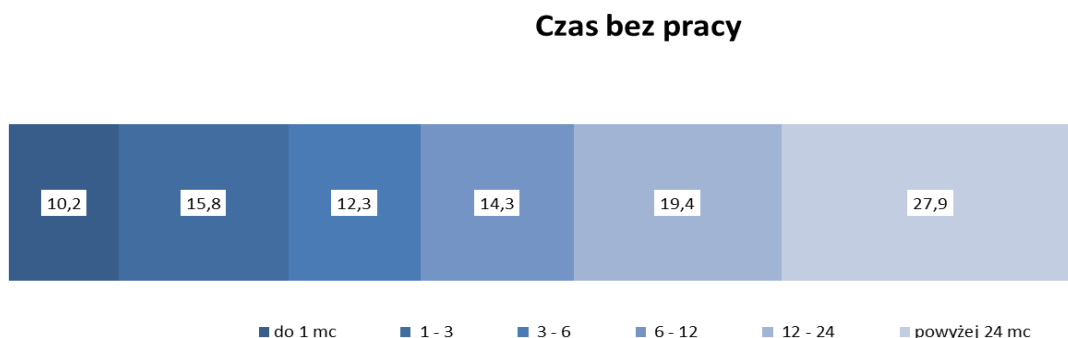
Wykres 13. Bezrobotni wg stażu pracy



4.11. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę oraz długotrwale bezrobotni

Problemy z powrotem do pracy mają osoby, które są zarejestrowane w urzędach pracy nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy. Na koniec 2021 roku te dwie grupy stanowiły 47,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Łącznie ich liczba wyniosła 10 179.

Wykres 14. Bezrobotni wg czasu pozostawiania bez pracy



Natomiast zgodnie z definicją ustawową za osoby długotrwale bezrobotne należy uważać bezrobotnych, którzy w ciągu ostatnich 24 miesięcy przez okres minimum 12 miesięcy posiadali status osoby bezrobotnej. Na koniec 2021 roku w województwie opolskim takich osób było 12 240, co stanowiło 56,8 % ogółu osób zewidencjonowanych w powiatowych urzędach. W perspektywie rocznej wzrosła zarówno liczba osób długotrwale bezrobotnych, jak i ich udział (o 7,8 p.p.).

Największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w powiecie głubczyckim (63,3%), a najmniejszy w powiecie brzeskim (50,7%).

Tabela 13. Długotrwale bezrobotni wg powiatów – stan na dzień 31 grudnia 2021 r.

Powiaty	liczba osób	w % do ogółu bezrobotnych
Województwo	12 240	56,8
Brzeg	1 167	50,7
Głubczyce	830	63,3
Kędzierzyn - Koźle	1 555	62,3
Kluczbork	930	62,0
Krapkowice	854	60,7
Namysłów	706	57,7
Nysa	1 671	52,8
Olesno	558	56,6
Opole - powiat	1 157	54,5
Prudnik	841	58,0
Strzelce Opolskie	604	54,9
Opole- miasto	1 367	55,3

4.12. Bezrobotni według zawodów i specjalności

Struktura napływu bezrobotnych według zawodów od lat kształtuje się w podobny sposób. Do czołówki w 2021 roku należą osoby wykonujące zawody:

- sprzedawca – 3 019 osób, czyli 9,7% ogółu bezrobotnych (w 2020 roku 9,8% ogółu),
- robotnik gospodarczy – 715 osób, tj. 2,3% ogółu (w 2020 roku 2,2% ogółu),
- ślusarz – 649 osób, tj. 2,1% ogółu (w 2020 roku 2,2% ogółu),
- fryzjer – 642 osoby, tj. 2,1% ogółu (w 2020 roku 2,0% ogółu),
- kucharz – 608 osób, tj. 1,9% ogółu (w 2020 roku 2,0% ogółu),
- murarz – 604 osoby, tj. 1,9% ogółu (w 2020 roku 2,1% ogółu),
- pomocniczy robotnik budowlany – 441 osób tj. 1,4% ogółu (w 2020 roku 1,5% ogółu),
- mechanik pojazdów samochodowych – 434 osoby, tj. 1,4% ogółu (w 2020 roku 1,4% ogółu),
- magazynier - 433 osoby, tj. 1,4% ogółu (w 2020 roku 1,4% ogółu),
- technik ekonomista – 399 osób, tj. 1,3% ogółu (w 2020 roku 1,3% ogółu),
- stolarz – 335 osób, tj. 1,1% ogółu (w 2020 roku 1,1% ogółu).

Po raz kolejny zauważalny jest największy udział w bezrobociu zawodu „sprzedawca” - czołowego pod względem liczebności. Charakterystyczny jest również fakt, że spośród ogółu osób bezrobotnych aż 3 790 osób (12,2% wobec 10,3% w 2020 roku) nie posiada żadnego zawodu.

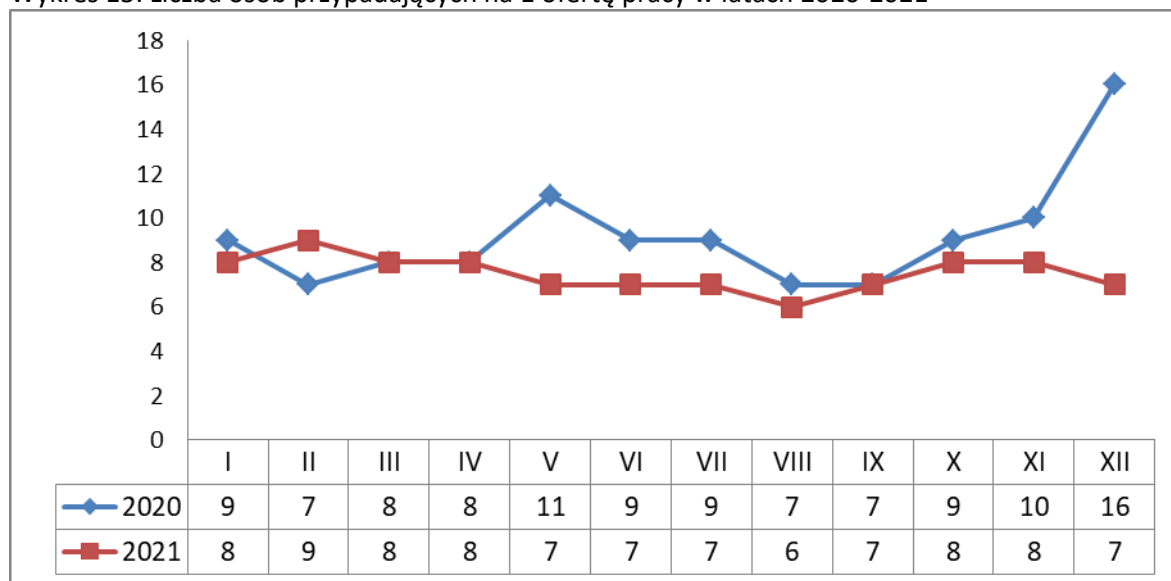
W ciągu całego 2021 roku zarejestrowało się 2 561 absolwentów, co stanowi 8,2% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Najczęściej rejestrowali się sprzedawcy (stanowiąc 5% wszystkich

absolwentów), fryzjerzy (4,9%), technicy logistycy (3,8%), technicy ekonomiści (3,1%), technicy informatycy (2,3%), mechanicy pojazdów samochodowych (2,2%), technicy żywienia i usług gastronomicznych (1,9%) oraz ekonomiści (1,2%). Największy udział zarówno wśród nowych rejestracji, jak i stanu na koniec roku, stanowili bezrobotni absolwenci nieposiadający żadnego zawodu, najczęściej po liceum ogólnokształcącym (25,1% napływu i 26,9% stanu) przy marginalnym zapotrzebowaniu na pracę dla osób bez zawodu.

5. Oferty pracy

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców, jak również dotowanie ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego zatrudnienia bezrobotnych w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu to najistotniejsze czynniki gwarantujące poprawę sytuacji na rynku pracy i jednocześnie wskaźniki sytuacji gospodarczej i stopnia jej rozwoju. Należy przy tym zaznaczyć, iż nie wszystkie oferty pracy trafiają do powiatowych urzędów pracy. Znaczna część zamieszczana jest w Internecie, więc dane tu zaprezentowane nie odzwierciedlają całości popytu na pracę w regionie. Poniższy wykres obrazuje liczbę osób bezrobotnych na koniec miesiąca przypadających na jedną ofertę pracy w poszczególnych miesiącach 2020 i 2021 roku. Najwięcej osób bezrobotnych konkurowało o jedną ofertę pracy w lutym 2021 r. Natomiast średnia liczba osób przypadających na 1 ofertę pracy w całym 2021 roku wynosi 7,5 i jest korzystniejsza od średniej w 2020 roku, która wyniosła 9.

Wykres 15. Liczba osób przypadających na 1 ofertę pracy w latach 2020-2021



W ciągu całego 2021 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęło ogółem 35 296 ofert pracy i aktywizacji, i było to o 4 046 ofert więcej niż w 2020 roku. Zgłoszone propozycje w większości dotyczyły prac niesubsydiowanych, które stanowiły 80,7 % ogółu zgłoszonych (w 2020 r. było to 80%). Z ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy 723 propozycje (2%) były adresowane do osób niepełnosprawnych, a tylko 9 (0,03%) do osób zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki. Jednocześnie warto zauważyć, że 9,6% wszystkich ofert pracy było proponowanych w formie staży (10,6% w 2020 roku), a 3,6% jako prace społecznie użyteczne (3,9% w 2020 roku). Znaczna część zgłoszonych ofert pracy w przeciągu 2021 roku, bo aż 39,5%, została zgłoszona w ramach testu rynku pracy, czyli w celu uzyskania informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia

potrzeb kadrowych przedsiębiorstwa na lokalnym rynku pracy, co jest niezbędnym dokumentem dla pracodawców planujących powierzenie pracy cudzoziemców w oparciu o zezwolenie na pracę.

5.1. Oferty pracy według zawodów

Wszystkie zgłoszone oferty⁶ pracy można połączyć w grupy, a ich struktura uporządkowana według wielkich grup zawodów przedstawia się następująco: najwięcej ofert pracy w ciągu 2021 roku przeznaczonych było dla pracowników wykonujących prace proste (24,1%) oraz dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń (14,8%), z kolei najmniej dla przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,6%). Żadna oferta nie wpłynęła dla zawodów związanych z siłami zbrojnymi, których pracownicy nie są pozyskiwani za pośrednictwem publicznych służb zatrudnienia.

W niemal wszystkich kategoriach ofert uporządkowanych według wielkich grup zawodów odnotowano wzrost, z czego największy dotyczył techników i innego średniego personelu (o 51,9%) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 37,6%). Spadek (o 12%) zauważono wśród ofert przeznaczonych dla pracowników wykonujących prace proste. Najwyższy udział ofert subsydiowanych zarówno wśród ogółu ofert zgłoszonych, jak i w konkretnej grupie zawodowej, odnotowano wśród pracowników usług i sprzedawców.

Analizując poszczególne zawody (w zgłoszonych do PUP ofertach), można wyróżnić przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w ciągu 2021 roku. W kolejności malejącej przedstawia je poniższa tabela.

Tabela 14. Napływ ofert pracy wg zawodów w 2021 roku

Nazwa zawodu	Liczba zgłoszonych ofert pracy
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	2024
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	1574
Robotnik gospodarczy	1573
Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	1222
Pomocniczy robotnik budowlany	1077
Pozostali kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	844
Sprzedawca	821
Magazynier	732
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	632
Technik prac biurowych	583
Pakowacz ręczny	560

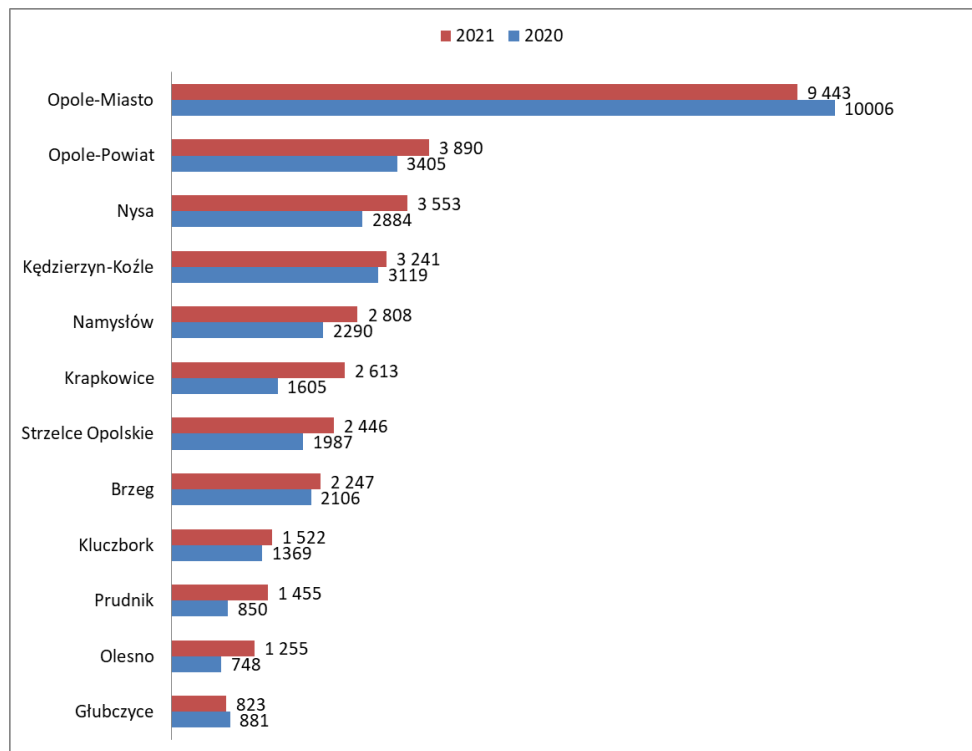
Warto poruszyć tutaj kwestię zawodu robotnika gospodarczego, który zajmuje czołowe miejsca w napływie, odpływie, ofertach zatrudnienia oraz pracach subsydiowanych. W całym 2021 roku wpłynęły 1 573 (4,5% ogółu) oferty pracy w tym zawodzie, z czego 1 377 (87,5%) stanowiły oferty subsydiowane. Znaczny udział ofert subsydiowanych odnotowano również w zawodach: archiwista zakładowy (92%) oraz pozostali formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła (88,9%).

⁶ Uwaga: Podstawą obliczeń jest suma wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w poszczególnych miesiącach danego półrocza, skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które pracodawcy anulowali. Załącznik 1 do sprawozdania MRiPS-01.

5.2. Oferty pracy i aktywizacji według powiatów

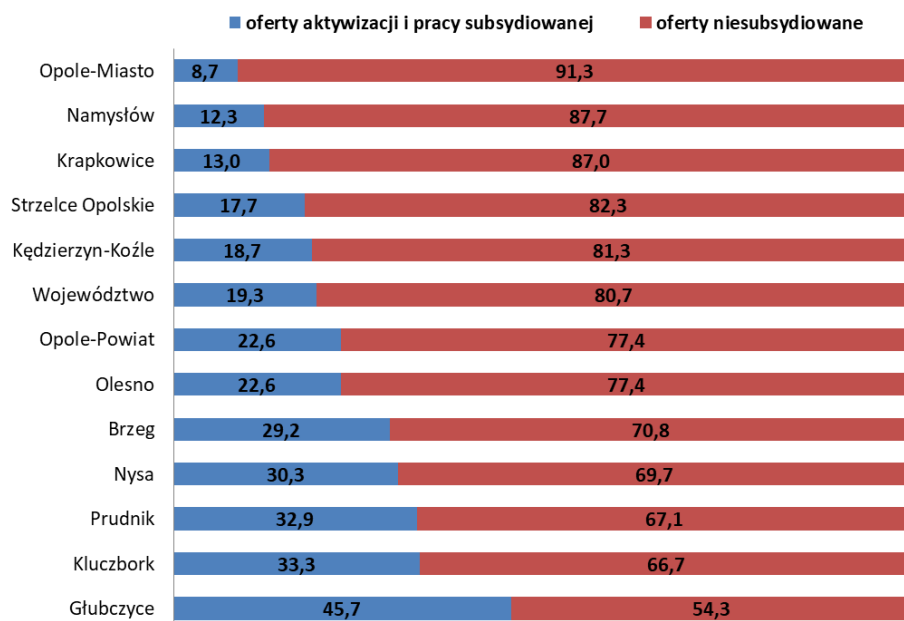
W ciągu 2021 roku najwięcej wolnych miejsc pracy i aktywizacji zgłosili pracodawcy mający swoje siedziby w powiatach: opolskim grodzkim (9 443, tj. 26,8%), opolskim ziemskim (3 890, tj. 11%) oraz nyskim (3 553 tj. 10,1%). Porównując sytuację z 2020 rokiem w większości powiatów zaobserwowano wzrost popytu na pracowników, z czego największy w: prudnickim (o 605, tj. 71,2%) oraz oleskim (o 507, tj. 67,8%). Spadek wystąpił w powiatach głubczyckim (o 58, tj. 6,6%) oraz w Opolu (o 563, tj. 5,6%). Liczbę zgłoszonych propozycji pracy według powiatowych urzędów pracy w latach 2020 i 2021 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 16. Porównanie ilości ofert pracy i aktywizacji zgłoszonych wg powiatów w latach 2020-2021



Interesujących spostrzeżeń dostarcza analiza struktury ofert pracy i aktywizacji zawodowej. Zdecydowanie największy udział ofert zatrudnienia subsydiowanego oraz aktywizacji zawodowej odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Głubczycach: 45,7%. Drugim obszarem pod względem aktywizacji jest powiat kluczborski (33,3%), a trzecim – prudnicki (32,9%). Świadczy to o charakterze tych lokalnych rynków pracy, które w mniejszym stopniu potrafią generować nowe miejsca pracy bez wsparcia ze strony Funduszu Pracy i środków EFS. Wysokie udziały charakteryzowały również powiaty: nyski i brzeski. Najmniejszy udział ofert subsydiowanych występuje w Opolu (8,7%).

Wykres 17. Udział ofert zatrudnienia subsydiowanego i aktywizacji w ogólnej liczbie ofert zgłoszonych w 2021 roku



Kondycja ekonomiczna powiatów Opolszczyzny jest zróżnicowana. W najlepszej sytuacji jest powiat opolski grodzki, gdzie występuje najniższa stopa bezrobocia oraz złożono najwięcej ofert pracy, jednocześnie w większości są to propozycje niesubsydiowanego zatrudnienia.

6. Wydatki Funduszu Pracy w 2021 roku

Wydatki Funduszu Pracy w 2021 roku wyniosły ogółem 220 706,3 tys. zł i spadły w porównaniu z rokiem 2020 o 223 413,3 tys. zł. Tak znaczący spadek wynika ze zmniejszenia o 75% nakładów na finansowanie instrumentów wprowadzonych *ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*. Rok 2021 charakteryzował się wzrostem kwoty wydatkowanej na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu do wartości 80 127,7 tys. zł. Była to kwota wyższa o 20 623,1 tys. zł (tj. 34,7%) w porównaniu z 2020 rokiem. Zauważyć można wzrost nakładów na większość niżej wymienionych aktywnych form. Spadek odnotowano tylko wśród wydatków na bon zatrudnieniowy (o 13,2%) oraz dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50 r.ż. (o 3,5%).

Tabela 15. Wydatki Funduszu Pracy w latach 2020-2021.

Wyszczególnienie	2020 rok	2021 rok	Zmiana 2020/2021
Wydatki ogółem w tys. zł	444 119,6	220 706,3	-223 413,3
w tym m.in.:			
Zasiłki dla bezrobotnych	44 736,7	49 128,9	4 392,2
Aktywne formy/ Programy przeciwdziałania bezrobociu ogółem	59 504,6	80 127,7	20 623,1
w tym m.in.:			
- szkolenia	1 683,2	2 296,3	613,1
- prace interwencyjne	1 929,6	4 087,0	2 157,4
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	14 627,7	18 316,4	3 688,7
- prace społecznie użyteczne	490,4	576,2	85,8
- roboty publiczne	4 334,5	5 915,7	1 581,2
- wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy	7 730,5	11 951,5	4 221,0
- stypendia stażowe	19 026,9	26 209,2	7 182,3
- bon zatrudnieniowy	687,8	596,8	-91,0
- bon na zasiedlenie	1 013,2	1 370,0	356,8
- dofinansowanie wynagrodzenia osób pow. 50 r.ż.	811,0	782,8	-28,2
-KFS	6 225,2	6 390,2	165,0
Inne instrumenty/wydatki rynku pracy*	329 211,5	80 851,2	-248 360,3

Źródło: MRPiPS-02

*Inne instrumenty/wydatki rynku pracy pojawiły się w 2020 roku wprowadzone ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i dotyczą: pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy, dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności.

Warto w tym momencie wspomnieć o Krajowym Funduszu Szkoleniowym, wydzielonej części Funduszu Pracy, w ramach którego pracodawcy bądź ich pracownicy mogą podnieść swoje kwalifikacje. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące, których kompetencje nie spełniają wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Tabela 12 obrazuje wydatkowanie środków KFS w podziale na limit i środki rezerwy. Największą ilość środków wykorzystał Powiatowy Urząd Pracy w Opolu, przy równocześnie największej liczbie osób przeszkolonych. Przeciwnym biegunem pod względem ilości uczestników jest powiat namysłowski. Najwyższą średnią wartością szkolenia na osobę odznaczał się PUP w Opolu. Łączna kwota środków przeznaczona dla województwa opolskiego to 6 238,1 tys. zł.

Tabela 16. Środki finansowe (w tys.) oraz liczba osób korzystających ze szkoleń w ramach KFS.

(w tys.)

Powiatowy Urząd Pracy	Limit	Dodatkowe środki z rezerwy ministra	łącznie	Osoby od początku roku	Średnia wartość szkolenia
Brzeg	332,3	195,1	527,4	249	2,118
Głubczyce	180,0	89,4	269,4	216	1,247
Kędzierzyn-Koźle	464,5	97,8	562,3	460	1,222
Kluczbork	250,1	0,0	250,1	151	1,656
Krapkowice	393,6	44,6	438,2	259	1,692
Namysłów	159,1	13,7	172,8	124	1,394
Nysa	470,2	138,8	609,0	388	1,570
Olesno	263,1	385,0	648,1	267	2,427
Opole	1 747,2	400,0	2 147,2	799	2,687
Prudnik	173,7	42,9	216,6	188	1,152
Strzelce Opolskie	337,0	60,0	397,0	226	1,757
Województwo	4 770,8	1 467,3	6 238,1	3 327	1,875

7. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia w województwie opolskim

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2021 r., poz. 1100 z późn. zm.) Wojewódzki Urząd Pracy w 2021 roku realizował zadania samorządu województwa m.in. w zakresie określania i koordynowania regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy poprzez m.in. przygotowanie i realizację Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia; programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego, opracowywanie analiz rynku pracy i badania popytu na pracę, świadczenie usług EURES, organizowanie i koordynowanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, a także ich rozwijanie na terenie województwa. Wśród najważniejszych działań na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia podejmowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w 2021 roku wymienić należy:

- przygotowanie wspólnie z partnerami rynku pracy Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia i realizacja jego założeń;
- podział pomiędzy PUP w ramach dostępnego limitu środków Funduszu Pracy z uwzględnieniem kierunków i priorytetów określonych w w/w Planie na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych;
- programy realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (WUP w Opolu pełni rolę Instytucji Pośredniczącej dla wybranych działań w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (RPO WO 2014-20);
- obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w tym realizacja zadań związanych z tzw. Tarczą Antykryzysową;
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;
- realizacja zadań związanych z KFS, w szczególności podział środków KFS pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów;

- badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia;
- współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów i doktorantów szkół wyższych w wejściu na rynek pracy;
- opracowywanie badań i analiz rynku pracy;
- koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego;
- realizacja projektów własnych dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

7.1. Regionalny Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia na 2021 rok

RPD na 2021 rok ma swoje umocowanie prawne w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Analiza sytuacji na rynku pracy województwa, możliwości podmiotów współtworzących RPD oraz dostępności źródeł finansowania pozwoliła wyodrębnić sześć wytycznych, definiujących obszary związane z rynkiem pracy i zatrudnieniem w regionie, gdzie intensyfikacja działań na rzecz poprawy sytuacji była najbardziej celowa:

- działania związane z zapobieganiem/łagodzeniem skutków COVID-19,
- rozwój przedsiębiorczości,
- wsparcie dla cudzoziemców i reemigrantów,
- przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu,
- działania na rzecz ograniczenia odpływu młodzieży z regionu,
- rozwój poradnictwa zawodowego.

Podstawą opracowania dokumentu były zadania określone przez partnerów mających współuczestniczyć w realizacji RPD na 2021 r., tj. wojewódzki i powiatowe urzędy pracy, Komendę Wojewódzką Ochotniczych Hufców Pracy, Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Ogólnopolski Konwent Agencji Pracy.

7.2. Działania wdrażające środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego

PO WER – projekty pozakonkursowe:

Kontynuowano realizację jedenastu projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy województwa opolskiego w ramach Osi priorytetowej I, Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe. W ramach powyższego w 2021 roku wydatkowano kwotę 17 mln zł z podstawowego limitu Funduszu Pracy oraz 3,29 mln zł w ramach rezerwy ministra na finansowanie działań antycovidowych.

PO WER – projekty konkursowe:

Przeprowadzono procedurę wyboru i podpisano 11 umów o dofinansowanie projektów konkursowych w ramach Poddziałania 1.2.1 PO WER o łącznej wartości 14,6 mln zł. Projekty są realizowane przez PUP i zakładają udzielanie jednorazowych bezzwrotnych dotacji na rozwój przedsiębiorczości.

RPO WO 2014-2020 projekty pozakonkursowe:

Przeprowadzono procedurę wyboru i podpisano 11 umów o dofinansowanie projektów pozakonkursowych w ramach Działania 7.1 RPO o łącznej wartości 19,2 mln zł. Projekty są realizowane przez PUP i kierowane do osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy oraz do osób nieposiadających stabilnej sytuacji na rynku pracy ze względu na niskie zarobki i formę zatrudnienia. Prowadzono także bieżącą obsługę realizacji projektów w ramach Działania 7.1. i 7.3 (Instrumenty zwrotne).

RPO WO 2014 -2020 projekty konkursowe:

W 2021 roku wsparcie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego realizowane było w ramach następujących działań Osi Priorytetowej VII Konkurencyjny Rynek Pracy: Działanie 7.2 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy (zatwierdzono wydatki o łącznej wartości 3,3 mln zł), Działania 7.3 Zakładanie działalności gospodarczej (wydatki: 10,5 mln zł), Działanie 7.6 Godzenie życia prywatnego i zawodowego (wydatki: 4,6 mln zł),

W ramach Osi Priorytetowej VIII Integracja społeczna realizowano Działanie 8.3 Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, w ramach którego zatwierdzono wydatki w łącznej wysokości 3,3 mln zł.

Realizowano także Oś Priorytetową IX Wysoka jakość edukacji. W ramach Działania 9.1 Rozwój edukacji rozliczono wydatki w łącznej wysokości 44,8 mln zł, a w ramach Działania 9.2 Rozwój kształcenia zawodowego – 26,2 mln zł.

7.3. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

Wydział Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego realizował następujące zadania:

- Wspieranie powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu pośrednictwa pracy na terenie kraju, m.in. poprzez działania informacyjne oraz prowadzenie działań informacyjnych i marketingowych wobec poszukujących pracy i pracodawców,
- Realizowanie zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE/EOG,
- Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do kraju UE/EOG (1 osoba),
- Transfer zasiłku dla bezrobotnych z kraju UE/EOG do Polski (468 osób),
- Udzielanie świadczeń z tytułu bezrobocia (526 wniosków o przyznanie zasiłku dla bezrobotnych na zasadach obowiązujących w Polsce),
- Potwierdzenie okresów zaliczanych w Polsce przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych w innym państwie członkowskim UE/EOG (72 wnioski).
- Realizowanie i koordynowanie działań sieci EURES na terenie województwa m.in.:
 - Realizacja krajowego planu działań EURES;
 - Współpraca z powiatowymi urzędami pracy i organizacja szkoleń dla kadry EURES woj. opolskiego;
 - Wymiana ofert pracy i podań o pracę; w 2021 roku przyjęto do realizacji 350 zagranicznych ofert pracy na 2087 miejsca pracy;
 - Realizacja zadań o charakterze przygranicznym w tym udział w Partnerstwie Transgranicznym EURES-T „Beskidy”.
- Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia. W województwie opolskim na koniec 2021 roku wpis do rejestru agencji zatrudnienia posiadało 380 podmiotów (z tego 367 agencji aktywnych i 13 które zawiesiły działalność).
- Organizowanie prowadzenie i finansowanie szkoleń pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy i powiatowych urzędów pracy.

Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej:

- udzielono 248 porad indywidualnych dla 225 osób i przeprowadzono 6 porad grupowych, w których wzięło udział 51 osób,

- w ramach grupowej informacji zawodowej odbyło się spotkanie, w którym udział wzięły 23 osoby; uczestnikami spotkania byli uczniowie PLO nr VIII w Opolu; spotkanie zrealizowane było w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości,
- doradcy zawodowi na bieżąco opracowywali, aktualizowali materiały dydaktyczne i ulotki dotyczące poradnictwa zawodowego i metod aktywnego poszukiwania pracy zarówno w formie tradycyjnej (papierowej) jak i elektronicznej;
- doradcy zawodowi na bieżąco umieszczali na Facebooku Centrum informacje, artykuły czy zaproszenia na wydarzenia online, dotyczące tematyki związanej z rynkiem pracy poradnictwem zawodowym czy informacją zawodową;
- na bieżąco aktualizowana była strona internetowa Strefa Aktywnego Rozwoju, na której umieszczane są informacje związane z działaniami i wydarzeniami dotyczącymi poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz projektów realizowanych przez Centrum,
- Zakończono realizację (w konsorcjum Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu i Brzegu) Projektu pn. "Rozwiń swoje skrzydła" w ramach programu ERASMUS +.,
- Przeprowadzono aktualizację wpisów instytucji szkoleniowych. W 2021r. do Rejestru instytucji szkoleniowych wprowadzono 48 nowych instytucji, a 220 zaktualizowało swój wpis. 29 instytucji zostało wykreślonych z Rejestru. Według stanu na koniec 2021r. w RIS wpisanych było 268 instytucji szkoleniowych.
- Współdziałano ze szkołami i uczelniami wyższymi w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego z potrzebami rynku pracy. Przeprowadzono 1 spotkanie grupowe z młodzieżą liceum ogólnokształcącego, w którym uczestniczyły 23 osoby. Przygotowywano również, razem z akademickimi biurami karier, Urzędem Marszałkowskim oraz Regionalnym Zespołem Placówek Wsparcia Edukacji, wydarzenie pn. Ogólnopolski Tydzień Kariery, który odbył się w październiku 2021r.
- Wydano 18 Zaświadczeń stwierdzających charakter, okres i rodzaj działalności wykonywanej na terytorium RP, osobom zamierzającym wykonywać działalność gospodarczą w państwie członkowskim UE.

W wydziale Obserwatorium Rynku Pracy realizowano przede wszystkim następujące zadania:

- przygotowywano informacje dot. bezrobocia i informacji z zakresu sytuacji na rynku pracy;
- opracowano sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia za 2020 rok oraz Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia dla Województwa Opolskiego na 2021 rok,
- prowadzono miesięczny monitoring złożonych i wpisanych do ewidencji wniosków w sprawie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz prac sezonowych z podziałem na powiaty,
- dokonano podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa opolskiego oraz pozyskiwanie dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra;
- realizowano działania na rzecz kształcenia ustawicznego dorosłych w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego;
- zorganizowano kontynuację II Opolskiego Forum Zawodowego pn. „Po(d)łączeni – rozwój w trakcie epidemii” w formie webinarium;
- zorganizowano konferencję ekspercką III Opolskie Forum Zawodowe pn. „Przyszłość kształcenia ustawicznego”;
- w ramach partnerstwa lokalnego promowano kształcenie ustawiczne podczas Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery. Przygotowano m.in. wykład on-line dotyczący zapotrzebowania na zawody oraz debatę uczniów z pracodawcami.

Prowadzona przez Obserwatorium Rynku Pracy w roku 2021 działalność badawcza oparta była na realizacji następujących badań:

- Efektywność Krajowego Funduszu Szkoleniowego w województwie opolskim w 2020 roku – analiza rezultatów wsparcia udzielonego pracodawcom na rzecz ich pracowników w związku z podnoszeniem przez nich kwalifikacji. Badanie zrealizowane było wśród pracodawców delegujących osoby do działań podnoszących ich kwalifikacje, pracowników korzystających ze wsparcia oraz pracowników PUP, którzy zaangażowani są w proces wdrażania KFS.
- Wyzwania opolskiego rynku pracy – jest to dwuetapowe badanie oparte na analizie danych zastanych z zakresu regionalnego rynku pracy (I etap) oraz na panelach eksperckich (II etap) polegających na dyskusji nad raportem powstałym w ramach analizy danych. Jego celem jest wskazanie kierunków i wyzwań przed jakimi będą stać Publiczne Służby Zatrudnienia w najbliższym czasie. W 2021 zakończony został I etap badania.
- W ramach zadań zleconych przez Ministra właściwego ds. rynku pracy przeprowadzono badanie Barometr zawodów (prognoza zapotrzebowania na określone zawody w 2022 roku formułowana przez pracowników PUP oraz agencje zatrudnienia w cyklach paneli dyskusyjnych).
- Barometr Rynku Pracy – kontynuowano realizację cyklicznego badania polegającego na ocenie perspektyw rozwoju bezrobocia i zatrudnienia we współpracy z agencjami zatrudnienia, powiatowymi urzędami pracy i innymi partnerami rynku pracy.

Projekty własne:

- W ramach Działania 7.6 RPO WO 2014-2020 realizowany jest projekt „*Opolskie dla rodziców i dzieci III*” (wydatki w 2021 roku: 1 687 000 zł), który wspiera pracujących rodziców, mieszkańców woj. opolskiego, opiekujących się dziećmi do 3 lat, które nie były objęte opieką instytucjonalną w postaci żłobka, klubu dziecięcego lub opiekuna dziennego, planujących powrót na rynek pracy. W ramach projektu pokrywane są koszty związane z opieką nad dzieckiem przez okres maksymalnie 12 miesięcy. W ramach przeprowadzonych rekrutacji do projektu w roku 2021 zgłosiły się 324 osoby. Przy pierwotnie założonym dofinansowaniu wsparcia dla 130 uczestników, ostatecznie w ramach dostępnych środków do projektu w roku 2021 zakwalifikowano 160 osób.
- W ramach Działania 7.3 RPO kontynuowana jest realizacja projektu „*Pomysł na starcie kluczem do biznesu*” (wydatki w 2021 roku to 4 425 000 zł). Głównym celem projektu (okres realizacji projektu XII 2018 – III 2023) jest wzrost przedsiębiorczości w województwie opolskim i podniesienie aktywności zawodowej 405 mieszkańców Opolszczyzny poprzez zakładanie działalności gospodarczych na terenie województwa opolskiego. W 2021 roku do projektu zakwalifikowano, a następnie przeszkolono 34 osoby. Wsparcia finansowego w postaci jednorazowej dotacji udzielono 126 osobom, a 167 beneficjentów skorzystało z wsparcia pomostowego.
- W ramach Działania 1.2.1 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój realizowano projekt dotacyjny „*Opolskie dotacje z PO WERem*” (wydatki w roku 2021 to 1 562 000 zł). Głównym celem projektu (okres realizacji projektu XII 2020 – VI 2023) jest zwiększenie możliwości zatrudnienia 160 młodych osób od 18 do 29 roku życia biernych zawodowo lub bezrobotnych niezarejestrowanych w PUP, w tym w szczególności osób, które zostały dotknięte skutkami pandemii COVID-19 i straciły zatrudnienie w jej wyniku, osób bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET), mieszkańców województwa opolskiego. W 2021 roku do projektu zakwalifikowano 86, a następnie

przeszkolono 65 osób. Wsparcia finansowego w postaci jednorazowej dotacji inwestycyjnej udzielono 52 osobom, a 19 beneficjentów skorzystało z wsparcia pomostowego.

- W ramach Działania 1.2.1 PO WER kontynuowano realizację projektu „Opolskie staże z PO WERem”. Projekt skierowany jest do osób młodych oddalonych od rynku pracy, które otrzymają wsparcie w postaci staży, szkoleń i doradztwa zawodowego. W roku 2021 wydatkowano 738 tys. zł. Projekt zakłada objęcie wsparciem 130 osób biernych zawodowo i bezrobotnych, które poprzez udział w stażu zawodowym podniosą swoje kompetencje i kwalifikacje zawodowe. Dodatkowo, po uzgodnieniu z organizatorem stażu, uczestnicy projektu, mogą wziąć udział w szkoleniu zawodowym, dzięki któremu uzupełnią wiedzę zawodową. W 2021 roku objęto wsparciem 48 osób.
- Realizowano także projekt grantowy pn. „SMART Senior” adresowany do osób 50+ o niskich kompetencjach społecznych. Dla grupy docelowej realizowano szkolenia i poradnictwo. Wydatkowano ok. 360 tys. zł.

Ponadto realizowany był projekt partnerski w ramach Działania 5.1 RPO WO 2014-2020 - „Ochrona różnorodności biologicznej poprzez utworzenie ośrodka zrównoważonego rozwoju w Pokoju, stworzenie planu i programu integralności i spójności regionalnego systemu Natura 2000 oraz podniesienie kompetencji ekologicznych mieszkańców Opolszczyzny”.

8. Prognozy rynku pracy

Negatywne skutki związane z epidemią choroby Covid-19, które uwidoczniły się z całą mocą począwszy od II kwartału 2020 roku, prawdopodobnie będą w dalszym ciągu powodować perturbacje na rynku pracy w Polsce. Spodziewać się można wyhamowania wzrostu PKB w całym 2022 roku, a w ślad za tym również mniejszego wzrostu zatrudnienia w gospodarce narodowej. Zatrudnienie będzie rosło, ale w kolejnych kwartałach wzrosty będą coraz mniejsze.

Tabela 17. Prognozowane wartości wskaźników makroekonomicznych (sprzed agresji Rosji na Ukrainę)

	kwartały	2022				2023
		I	II	III	IV	
Inflacja (koniec okresu)	zmiana w % (r/r)	6,0	6,4	8,5	7,0	3,5
PKB	zmiana w % (r/r)	5,5	4,7	4,0	3,8	4,0
Wynagrodzenia	zmiana w % (r/r)	3,2	3,1	2,3	3,6	3,0

Źródło: Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych, <http://www.ipag.org.pl/>

Wzrostowi zatrudnienia powinien być towarzyszyć spadek bezrobocia rejestrowanego. Trend spadkowy miał być widoczny w pierwszych trzech kwartałach 2022 roku, po czym spodziewano się sezonowego wzrostu. Równie pozytywnym akcentem miał być wzrost realnych wynagrodzeń, jednak równolegle prognozowana była znaczna inflacja, szczególnie w drugim półroczu 2022, co związane miałyby być z przywróceniem stawek akcyzy i podatku VAT.

Prognozy sformułowane powyżej nie uwzględniają skutków działań wojennych w Ukrainie, które eskalowały z końcem lutego 2022 roku. Modele makroekonomiczne zostały opracowane we wcześniejszym okresie, dlatego też w wartościach prognozowanych wskaźników nie uwzględniono bezpośrednich i pośrednich skutków sankcji gospodarczych nałożonych na Federację Rosyjską oraz efektów migracji uchodźców wojennych z terenów Ukrainy. Wydaje się, że spodziewać się można

wzrostów cen nośników energii, co będzie odbijać się na kosztach pracy oraz zdolnościach konsumpcyjnych gospodarstw domowych. Prawdopodobny jest też wzrost cen, zwłaszcza produktów spożywczych, co związane jest z dużym eksportem Ukrainy w sektorze rolno-spożywczym. Pierwsze prognozy inflacyjne oraz wartości PKB wskazują, że wzrost cen będzie przyspieszał. W końcu marca 2022 może osiągnąć wartość 9,2% względem analogicznego okresu roku wcześniejszego i średnio 9% w roku 2023. Krytyczne będą najbliższe kwartały, w których prognozuje się inflację konsumencką (CPI) na poziomie przekraczającym 11 i 12%. Dopiero od roku 2024 spodziewane jest znaczące zmniejszenie wzrostu cen, do poziomu 4,8% (r/r) w pierwszym kwartale 2024 roku. Równolegle prognozuje się wyhamowanie wzrostu gospodarczego. W końcu pierwszego kwartału 2022 roku może być to 6,8% (r/r), ale już w kolejnych kwartałach spadki będą znaczące (3,2% w III kwartale i 2,7% w IV kwartale 2022)⁷.

Tabela 18. Prognozowane wartości wskaźników makroekonomicznych (po agresji Rosji na Ukrainę)

	kwartały	2022				2023				2024				202	202	202
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	2	3	4
Inflacja	zmiana w % (r/r)	9,2	10,3	12,1	11,6	11,7	10,2	7,8	6,2	4,8	4,4	4,0	3,7	10,8	9,0	4,2
PKB	zmiana w % (r/r)	6,8	5,0	3,2	2,7	2,1	3,2	3,3	3,5	3,2	2,8	2,7	2,2	4,4	3,0	2,7
Wynagrodzenia	zmiana w % (r/r)	10,0	10,1	9,6	9,4	9,2	9,0	9,1	8,6	8,3	7,8	7,5	7,2	9,7	9,0	7,7

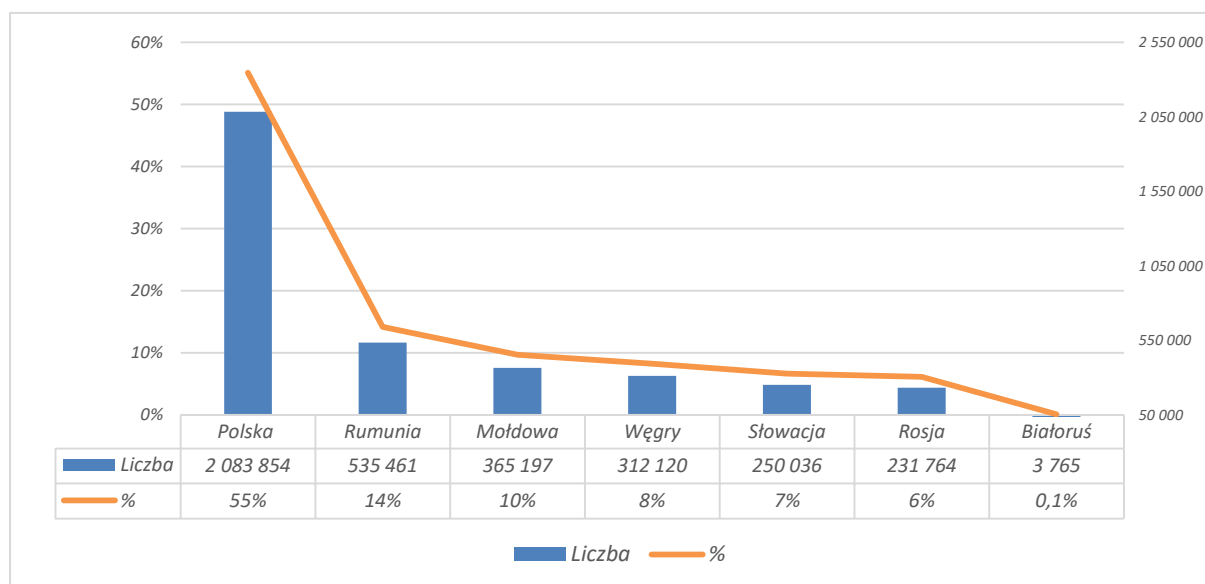
Źródło: Raport o inflacji, NBP

Presja migracyjna również będzie znacząca. Z jednej strony chodzi o bardzo duży napływ uchodźców, z drugiej możliwy powrót części zatrudnionych w Polsce mężczyzn z Ukrainy do ojczyzny. Komisja Europejska szacuje, że Ukrainę w zależności od intensywności działań wojennych może opuścić od 2,5 do 6,5 mln osób⁸. Dane z 20 marca 2022 roku wskazują, że obszar dotknięty konfliktem zbrojnym opuściło już łącznie ponad 3,2 mln osób.

⁷ Raport o inflacji, Rada Polityki Pieniężnej, Narodowy Bank Polski, https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/polityka_pieniezna/dokumenty/raport_o_inflacji.html (dostęp 14 marca 2022)

⁸ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=COM%3A2022%3A91%3AFIN&from=PL&fbclid=IwAR3aichge3oP9G9xD8qKT0uuucXHSfM0Z-A_yeWHGZpPGyUDzsgz_nUU2HU [dostęp: 09.03.2022].

Wykres 18. Liczba uchodźców z Ukrainy*



Źródło: obliczenia własne na podstawie danych UNHCR

*Skumulowane dane w tabeli są wyższe niż łączna liczba uchodźców uciekających z Ukrainy, ponieważ uwzględniają również osoby przekraczające granicę rumuńsko-mołdawską.

Wszystko wskazuje na to, że głównym kierunkiem migracyjnym pozostaje Polska (ponad 60% wszystkich ukraińskich uchodźców)⁹, co będzie miało ewidentny wpływ na rynek pracy w Polsce.

Na mocy *Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*¹⁰ uchodźcy legalnie przebywający w Polsce będą mogli podjąć się zatrudnienia na terytorium RP. Do dyspozycji pozostaje pośrednictwo pracy m.in. Centralna Baza Ofert Pracy. Mając jednak na uwadze, że struktura kwalifikacji uchodźców i popytu na nie mogą być przynajmniej częściowo rozbieżne, oraz uwzględniając prawo do zarejestrowania się uchodźców jako osób bezrobotnych, stopa bezrobocia rejestrowanego może ulec wzrostowi. Skutki te mogą nastąpić w dłuższym okresie czasu i będą ściśle uzależnione od faktycznej liczby ludności osiedlonej w województwie opolskim. W krótkim terminie w pierwszej kolejności zaspokojenia będą wymagały potrzeby bezpieczeństwa i mieszkania. Dopiero po czasie nastąpi realny wpływ na rynek pracy i w optymistycznym wariantcie w pierwszej kolejności siła robocza może być pozyskiwana do prac niewymagających wysokich kwalifikacji (zwłaszcza handel detaliczny oraz usługi osobiste). Pamiętać należy, że zdecydowaną większość uchodźców stanowić będą kobiety i dzieci, dlatego też wpływ na rynek pracy będzie widoczny przede wszystkim tam, gdzie zatrudnienie kobiet zwykle jest największe. Przewiduje się, że uchodźczynie znaleźć mogą zatrudnienie przede wszystkim w przetwórstwie spożywczym, branży HoReCa (hotelarstwo, gastronomia), jako personel w szpitalach na stanowiskach pomocniczych, w centrach logistycznych oraz w firmach świadczących usługi porządkowe¹¹. Pewna część osób może również znaleźć zatrudnienie w rolnictwie w charakterze osób pomagających. W późniejszym czasie może następować absorpcja wysokich kwalifikacji. Szacunki Personnel Service

⁹ https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2022/03/Tygodnik-Gospodarczy-PIE_10-2022.pdf (dostęp: 14 marca 2022)

¹⁰ Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, Dz.U. Poz. 583 z dnia 12 marca 2022 roku

¹¹ <https://forsal.pl/praca/artykuly/8371459,czy-polski-rynek-pracy-wchlonie-ukrainskie-kobiety-oto-potencjalne-obszary-analiza.html> (dostęp: marca 2022).

wskazują, że w ciągu pół roku polski rynek pracy jest w stanie wchłonąć 500 tysięcy pracowników z Ukrainy, a w dalszej perspektywie czasu kolejne 200 tysięcy¹².

Na chwilę obecną realne oszacowanie wpływu konfliktu zbrojnego w Ukrainie na rynek pracy, a zwłaszcza na jego parametry nie jest możliwe.

9. Podsumowanie

- 1) W województwie opolskim postępuje proces depopulacji rozumiany jako systematyczny ubytek ludności, któremu towarzyszy zmiana struktury ekonomicznych grup wieku. Od dłuższego czasu zmniejsza się udział ludności w wieku produkcyjnym, a zwiększa w poprodukcyjnym.
- 2) Rok 2021 upłynął pod znakiem trwającej epidemii choroby Covid-19, która wybuchła w Polsce w 2020 roku. Obostrzenia sanitarne wprowadzone w jej następstwie w bezpośredni sposób odbiły się na całej gospodarce, w tym na rynku pracy.
- 3) Liczba bezrobotnych na koniec 2021 roku osiągnęła 21 535 osób, podczas, gdy w końcu 2019 wyniosła 20 948, a w 2020 24 976 osób. Oznacza to spadek wartości względem końca 2020 o 14%, ale w dalszym ciągu jest to więcej o 3% w stosunku do grudnia 2019 roku.
- 4) Na koniec grudnia 2021 roku stopa bezrobocia w regionie wyniosła 6,0% (spadek o 0,9 p.p. r/r). W poszczególnych powiatach wahała się od 3,2% w Opolu do 8,6% w powiecie namysłowskim.
- 5) Ogólny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa widoczny był we wszystkich powiatach. Najwyższy odnotowano na obszarze powiatu nyskiego (o 595 osób) oraz w Opolu (o 506 osób).
- 6) W 2021 roku liczba rejestracji bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 31 180 osób i było to o 4 439 osób mniej w porównaniu do 2020 roku.
- 7) W ciągu całego 2021 roku pracownicy powiatowych urzędów pracy dokonali 34 621 wyłączeń z ewidencji bezrobocia i jest to o 3 030 więcej niż w roku wcześniejszym. Głównym powodem wyrejestrowań były podjęcia pracy, które w omawianym okresie stanowiły 60,2% odpływu (rok wcześniej 62,9%).
- 8) Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym, do liczby nowo zarejestrowanych w tym okresie) za 2021 rok ukształtował się na poziomie 66,9% i jest to wzrost (o 11,1 p.p.) wobec 2020 roku.
- 9) Średnia liczba osób przypadających na 1 ofertę pracy w całym 2021 roku wynosi 7,5 i jest korzystniejsza od średniej w 2020 roku, która wyniosła 9.
- 10) W ciągu całego 2021 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęło ogółem 35 296 ofert pracy i aktywizacji i było to o 4 046 ofert więcej niż w 2020 roku. Najwięcej wolnych miejsc

¹² <https://forsal.pl/swiat/ukraina/artykuly/8365425.wojna-na-ukrainie-polski-rynek-pracy-moze-wchlona-nawet-700-tys-pracownikow-z-ukrainy.html> (dostęp: 2 marca 2022).

pracy i aktywizacji zgłosili pracodawcy mający swoje siedziby w powiatach: opolskim grodzkim (9 443, tj. 26,8%), opolskim ziemskim (3 890, tj. 11%) oraz nyskim (3 553 tj. 10,1%).

- 11) W niemal wszystkich kategoriach ofert uporządkowanych według wielkich grup zawodów odnotowano wzrost, z czego największy dotyczył techników i innego średniego personelu (o 51,9%) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 37,6%). Spadek (o 12%) zauważono wśród ofert przeznaczonych dla pracowników wykonujących prace proste.
- 12) Kondycja ekonomiczna powiatów Opolszczyzny jest zróżnicowana. W najlepszej sytuacji jest powiat opolski grodzki, gdzie występuje najniższa stopa bezrobocia oraz złożono najwięcej ofert pracy, jednocześnie w większości są to propozycje niesubsydiowanego zatrudnienia.
- 13) Negatywne skutki związane z epidemią choroby Covid-19, które uwidoczniły się z całą mocą począwszy od II kwartału 2020 roku, prawdopodobnie będą w dalszym ciągu powodować perturbacje na rynku pracy w Polsce. Spodziewać się można wyhamowania wzrostu PKB w całym 2022 roku, a w ślad za tym również mniejszego wzrostu zatrudnienia w gospodarce narodowej.
- 14) Na chwilę obecną realne oszacowanie wpływu konfliktu zbrojnego w Ukrainie na rynek pracy, a zwłaszcza na jego parametry nie jest możliwe. Szacunki wskazują, że w najbliższym czasie gospodarka mierzyć się będzie ze zwiększoną inflacją oraz obniżonym wzrostem gospodarczym.
- 15) W kwestii migracyjnej zauważyć należy, że w zdecydowanej większości uchodźcami są kobiety z dziećmi oraz osoby starsze. Polska od dłuższego czasu boryka się z niedoborami siły roboczej, które w części mogą zostać zniwelowane, zwłaszcza w branżach HoReCa (hotele, restauracje, gastronomia) oraz w przetwórstwie spożywczym. Równolegle jednak spodziewać się należy odpływ dotychczasowych pracowników ukraińskich, zwłaszcza z transportu, przetwórstwa przemysłowego oraz budownictwa. Lukę tę trudno będzie zapełnić.
- 16) W chwili obecnej kluczową kwestią związaną z napływem uchodźców jest zapewnienie im długookresowego schronienia oraz prowadzenie działań integracyjnych, zwłaszcza kursów językowych i możliwości sprawowania opieki nad osobami zależnymi. W dalszej perspektywie czasu pozwoli to na wejście na rynek pracy oraz ewentualne trwałe osiedlenie się części uchodźców.

DYREKTOR
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu
Maciej Kalski

*/-/ podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym*

Załącznik nr 1

Osoby zarejestrowane jako bezrobotne w podziale na miasta i gminy województwa opolskiego według stanu na 31 grudnia 2021 roku.

Miasto/Gmina nazwa	Zarejestrowani bezrobotni	z rubryki 1
	razem	kobiety
0	1	2
WOJ. OPOLSKIE	21535	12218
Brzeg	910	523
Skarbimierz	205	111
Grodków - miasto	217	125
Grodków - obszar wiejski	329	205
Lewin Brzeski - miasto	157	94
Lewin Brzeski - obszar wiejski	185	108
Lubsza	198	103
Olszanka	101	50
Baborów - miasto	92	60
Baborów - obszar wiejski	84	51
Branice	165	92
Głubczyce - miasto	399	224
Głubczyce - obszar wiejski	282	159
Kietrz - miasto	167	80
Kietrz - obszar wiejski	122	57
Kędzierzyn-Koźle	1642	958
Bierawa	196	132
Cisek	118	74
Pawłowiczki	202	122
Polska Cerekiew	128	74
Reńska Wieś	211	130
Byczyna - miasto	78	58
Byczyna - obszar wiejski	190	113
Kluczbork - miasto	494	300
Kluczbork - obszar wiejski	224	141
Lasowice Wielkie	93	63
Wołczyn - miasto	177	100
Wołczyn - obszar wiejski	244	141
Gogolin - miasto	156	105
Gogolin - obszar wiejski	107	68
Krapkowice - miasto	414	242
Krapkowice - obszar wiejski	123	83
Strzeleczyki	192	127
Walce	99	70
Zdzieszowice - miasto	228	154
Zdzieszowice - obszar wiejski	89	54
Domaszowice	127	80

Miasto/Gmina	Zarejestrowani bezrobotni	
nazwa	razem	z rubryki 1
		kobiety
0	1	2
Namysłów - miasto	437	262
Namysłów - obszar wiejski	252	168
Pokój	152	95
Świerczów	115	67
Wilków	141	81
Głuchołazy - miasto	391	180
Głuchołazy - obszar wiejski	284	142
Kamiennik	107	55
Korfantów - miasto	32	17
Korfantów - obszar wiejski	176	96
Łambinowice	187	103
Nysa - miasto	778	447
Nysa - obszar wiejski	254	150
Otmuchów - miasto	154	79
Otmuchów - obszar wiejski	210	112
Paczków - miasto	209	110
Paczków - obszar wiejski	146	73
Pakosławice	89	44
Skoroszyce	145	81
Dobrodzień - miasto	48	28
Dobrodzień - obszar wiejski	80	45
Gorzów Śląski - miasto	29	17
Gorzów Śląski - obszar wiejski	101	61
Olesno - miasto	134	80
Olesno - obszar wiejski	124	81
Praszka - miasto	111	70
Praszka - obszar wiejski	81	47
Radłów	68	45
Rudniki	142	72
Zębowice	68	51
Chrzastowice	98	50
Dąbrowa	160	81
Dobrzeń Wielki	129	88
Komprachcice	153	82
Łubniany	171	96
Murów	114	60
Niemodlin - miasto	133	67
Niemodlin - obszar wiejski	156	87
Ozimek - miasto	157	79
Ozimek - obszar wiejski	201	95
Popielów	133	74
Prószków - miasto	35	11

Miasto/Gmina	Zarejestrowani bezrobotni	
nazwa	razem	z rubryki 1
		kobiety
0	1	2
Prószków - obszar wiejski	91	45
Tarnów Opolski	151	94
Tułowice - miasto	64	35
Tułowice - obszar wiejski	26	11
Turawa	151	66
Biała - miasto	66	31
Biała - obszar wiejski	128	70
Głogówek - miasto	161	101
Głogówek - obszar wiejski	119	70
Lubrza	110	54
Prudnik - miasto	699	363
Prudnik - obszar wiejski	168	95
Izbicko	63	34
Jemielnica	115	69
Kolonowskie - miasto	51	29
Kolonowskie - obszar wiejski	15	7
Leśnica - miasto	33	23
Leśnica - obszar wiejski	47	32
Strzelce Opolskie - miasto	334	182
Strzelce Opolskie - obszar wiejski	195	101
Ujazd - miasto	21	12
Ujazd - obszar wiejski	70	44
Zawadzkie - miasto	107	68
Zawadzkie - obszar wiejski	50	23
Opole	2470	1299